

Vintertiden kommer

EN EXTRA TIMME. Natten till söndagen övergår EU inklusive Åland till såkallad normaltid efter sommaren. Det betyder att vi ställer klockan en timme bakåt. Omställningen betyder att vi får litet ljusare morgnar medan skymningen kommer tidigare.

Nya Åland

Fredag

27 oktober 2006

Nr 209

Pris 1,20 €

Tel 23 444

Stor ilska i Eckerö

”Om inte kommunen får ordning på reningsverket blir det polisanmälan”

NYHETER. Ilskan pyrde länge under ytan på fullmäktigemötet i Eckerö i går kväll. Till sist steg den till ytan när de obundna kritiserade både centerfalangen och tekniska nämnden hårt för att dels vilja mörka problemen i reningsverket, dels ha ägnat för lite tid och krafter åt ärendet.

– Vi satt här i fjol den här tiden, vi sitter i år och jag vågar nästan säga att vi kommer att göra det också nästa år på grund av problem med vattenreningen, sa **Susann Fagerström** (ob).

Tekniska nämndens ordförande **Sven-Eric Carlssons** försvar gick ut

på att kommunstyrelsen ”mer eller mindre” har övertagit problemen med reningsverket efter augusti.

– Och i Eckerö har det varit kutym att nämnder och kommunstyrelse inte sammanträder under somrarna, förklarade han de få nämndmötena med.

Ilskan finns också utanför fullmäktigesalen. Strax före kaffepausen visade en eckeröbo en burk som han hade i sin bil. Burken innehöll svart vatten.

– Vi har haft dykare som kollat botten på stället där avloppsvattenet släpps ut i havet. Så här ser vattenet ut där. Nu ska jag ge burken till

Utsläppspunkten från reningsverket. Foto: ERKKI SANTAMALA

kommunens representanter, och jag har redan sagt till kommundirektören att om det inte blir ordning på vattenreningen så polisanmäls kommunen!

SIDAN 5

Förstår inte idén. Mariehamns taxis ordförande **Bill Roberts** förstår inte idén med att bygga farthinder i en korsning som redan har stopplikt.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Väggupp inte rätt sätt

NYHETER. Att bygga farthinder på en huvudled är helt fel sätt att förbättra trafiksäkerheten. Kritiken från yrkeschaufförer mot det nya vägguppet på Ålandsvägen är förödande.

– Det är värst för ambulanserna, och att bygga det här på en huvudled får oss att se rött, säger brandchef **Leif Ahlqvist**.

Han ser helt att hastighetsgränsen

sänks och att det övervakas med kameror istället.

Mariehamns taxis ordförande **Bill Roberts** förstår inte idén med att bygga farthinder i en korsning som redan har stopplikt.

– Det är dessutom fel konstruerat. Det skulle vara mindre brant och bara ha gupp i framändan.

SIDAN 4

Parlamentsplats en fråga för EU

NYHETER. En åländsk plats i EU-parlamentet är ite bara en nationell fråga, som det tidigare har sagts. Det hävdar riksdagsman **Roger Jansson**.

Åland skiljer sig från andra autonomier och delstater genom att riksdagen inte kan ta över lagstiftningen där Åland har behörighet. Därför borde Finland med kraft driva frågan om en extra plats för Ålan i EU-parlamentet, säger Jansson.

Grundlagsutskottet tar i dag ställning till EUs grundfördrag och måste i det sammanhanget ta ställning till konsekvenserna ifall lagtinget säger nej till fördraget. Frågan om EU-platsen kommer upp senare.

SIDAN 5

Åland syns på bokmässan

KULTUR. På en stor bokmässan är det bättre för ålänningarna att samla sig än att vara utspridda. Så resonerar de åländska bokarbetarna som nu deltar i bokmässan i Helsingfors.

SIDAN 8

Jaro måste ta poäng av IFK

SPORT. På söndag avrundar IFK Mariehamn sin säsong i Tipsligan med match hemma mot FF Jaro. En betydelselös match för IFK som oavsett matchens utgång blir femma i tabellen. För Jaro är matchen däremot livsviktig. Laget måste knipa en poäng av IFK för att säkra en plats i Tipsligan nästa säsong.

SIDAN 18

Messa Nyan!

Nya Åland 0457-323 44 44

Dagens ålänning

Patrik Larsson – se sista sidan

Nyankortsvinnare

Uffe Westmark Nr: 354217

Vinner en Binglott.

Vinsten skickas på posten.

Säker kasthand. Johan Hellström är duktig på att jonglera med flaskor. Ännu bättre är han på att blanda drinkar.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Bartendern som är drinkmästare

NÖJE. Bartendern **Johan Hellströms** meritlista är imponerande. Bara i år har han vunnit svenska mästerskapen i drinkblandning och placerat sig bland de tolv bästa i världen.

Till vardags står han bakom bardisken på

Park i Mariehamn där han faktiskt får god användning av sina kunskaper.

Nöje har träffat bartendern som inte kan lämna restaurangbranschen och som själv inte dricker drinkar när han går på krogen. Han delar också med sig av sina bästa drinktips till såväl

nykteristen som den som vill ha något starkt under västen.

På Nöje får du idag också träffa **Ted ”Olyckan” Åström** som på lördag ska klä ut sig till **Johnny Cash** och kliva upp på Dinos scen.

SIDAN 16

Ny tidtabell fr.o.m 30.10.2006

Gå in på www.airaland.com för mer information

AirÅland
www.airaland.com

Bokning även på tel. 17 110 eller hos din resebyrå

Se Dalbo från ovan!
Åk upp i Räddningsverkets
skylift kl 11-13.

**Kom in så fixar
vi din "egen" löpsedel!**

Välkommen till Nyan på lördag!

Under Dalbo-dagen är tidningshuset öppet för alla intresserade mellan kl 11 och 14. Vi bjuder på kaffe, endel program och så kan du förstås träffa några av oss som jobbar här samt årets Lucia-kandidater som finns på Nyan kl 12-13.

Se bildspelet
"Skärgård –
på gott och ont"
av Nyans fotograf
Erkki Santamala.

**Specialpriser
på Kjell Ekströms
och Håkan Skogsjö's
böcker**

Köp **Ann Granlunds** specialdesignade
kökshandduk eller havtornsgelé från
ÅLANDS DELIKATESSEER.
Specialpris med ditt Nyankort!

**Vi bjuder på saft, kaffe
och NYHET! BLÅBÄRSMUNK**
från **ÅLANDSKRINGLAN** Välkomna!

Sjukhuskiosken finns på
Nyan och säljer blommor
kl 11-14.

Ekoprodukter. Förpackning av ekolådor på Ashlyns Farm och ansvarspersonen i bakgrunden. Allt prydligt och välkött. Ekoprodukterna hanterades i egna utrymmen, helt separat från de konventionellt odlade.

Mat. Interiörbild från en av gårdsbutikerna. Här finns precis allt som vän av ekologisk mat kan önska sig.

Utbildningskök. Gary Stokes guidade runt på Ashlyns Farm. Här står han mitt i företagets nya stolthet, utbildningsköket.

Resa genom eko-England

I början av oktober besökte en grupp svenska ekologiska odlare och rådgivare England för att där bekanta sig närmare med den ekologiska trädgårdsproduktionen.

Från Åland deltog Soile Warttinen, rådgivare för ekologisk produktion vid Ålands Hushållningssällskap. I sin andra artikel tar hon dig med till Ashlyns Farm, inte någon vanlig farm precis.

I början av studieresan besökte vi Ashlyns farm som inte är någon vanlig farm, snarare ett jättestort företag i grönsaksbranschen. Gården bedrev tidigare vanlig köttjursuppfödning men 1997 började man ställa om till ekologisk produktion. I dag är alla 750 ha omställda och man odlar över 50 olika sorters grönsaker på lerjord. Ashlyns farm ägs av familjen Collins. Parollen är att producera lokal mat för lokala människor. Verksamheten är omfattande och storskalig.

Ashlyns Farm har eget prenumerationssystem på grönsakslådor, som så många andra av gårdarna vi besökte. Man säljer både ekolådor och lådor med konventionellt odlade grönsaker. Ashlyns fungerar som en parthandel för grönsaker och har även kontrakt med odlare på orten. Det totala antalet grönsakslådor (eko+konventionella) är 1000 st/vecka. De levereras hem till kundens dörr, året om.

Gårdsbutiker

Ashlyns ligger i North Weald, nordost om London. Närheten till huvudstaden borgar

SOILE WARTTINEN

Ekologiskt i England

Följ med genom det ekologiska England!

I början av oktober besökte en grupp svenska ekologiska odlare och rådgivare England för att där bekanta sig närmare med den ekologiska trädgårdsproduktionen. Från Åland deltog Soile Warttinen, rådgivare för ekologisk produktion vid Ålands Hushållningssällskap. I sin andra artikel tar hon dig med till Ashlyns Farm.

för ett stort kundunderlag till de tre gårdsbutiker företaget driver på orten. Butikerna är kanske inte gårdsbutiker med våra mått. Jag skulle snarare vilja kalla dem för "jättestor ekobutik ute på landet". Utbudet i butikerna var enormt, en guldgruva för vänner av ekologisk mat.

The Dinner Lady

Allt på Ashlyns Farm var intressant och välorganiserat men det som imponerade mest var deras utbildningskök. Köket har varit igång i drygt ett år. Man har fått samhällsstöd för att kunna förverkliga den här jättesatsningen som höjer profilen på företaget avsevärt.

Ett annat mycket smart drag i affärsidén är att man

knutit till sig olika nyckelpersoner. En sådan är Jeanette Orrey, även kallad "The Dinner Lady". Hon är känd från engelsk TV och undervisar människor i tillagning av nyttig och vettig mat. Hon samarbetar med "Den nakna kocken", Jamie Oliver (som knappast någon matintresserad kan ha missat i TV) i ett projekt som heter "Food for life". Undersökningar i England visar att mindre än 45% av skolbarnen erbjuds vettig skol lunch och det vill man ändra på.

Jeanette Orrey jobbar i Ashlyns träningskök tre dagar i veckan. Hit kommer storkökspersonal från hela England för att delta i en 2-dagars utbildning för £300 (ca 450€). Man får lära sig att framställer skolmåltider från grunden, av ekologiska och lokala råvaror. 500 personer har redan utbildats. Satsningen kallas "Feeding Our Future" (fritt översatt; "Mat för vår framtid").

Även skolrektor och föreståndare för olika offentliga inrättningar erbjuds helt egna kurser för att de ska få en ökad förståelse för vettig mat. Tänk om någon från Åland kunde beredas möjlighet att delta!

SOILE WARTTINEN
soile.warttinen@landsbygd.ax

FOTNOT. På Åland har vi en egen "Dinner Lady", Maj-Gun Sjöberg vid Strandnäs högstadieskola. Maj-Gun gör på Åland delvis det som Jeanette Orrey gör i England.

Mer att läsa om Ashlyns Farm hittar du på www.ashlyns.co.uk

Landskapet garanterar bygge

■Landskapsregeringen har beslutat att ge Ålands industrihus ab en garanti för att lån på 2,59 miljoner euro. Pengarna, som Ålands industrihus lånar hos Ålandsbanken, ska användas till bygget av etapp två i kvarteret Itiden. Lagtinget har tidigare beslutat ge ett bidrag till tillbyggnaden av ITiden på 1,38 miljoner euro. (as)

Nytt bolag för bankkort

■Ålandsbanken och Tapiola Bank har bildat ett gemensamt bolag för utveckling, hantering och distribution av betal- och kreditkort, i första hand för den finländska marknaden. ”Bolaget skall stöda bankerna genom att erbjuda konkurrenskraftiga kort och kortbaserade konsumtionskrediter till respektive banks privat- och företagskunder.”, skriver man i ett pressmeddelande. Det nybildade kortbolaget har även slutit ett långsiktigt partnerskapavtal med MasterCard Worldwide, ett ledande företag inom just kortbetalningar.

Viveka Löndahl får cheftjänst

■Landskapsregeringen har beslutat att ge tillförordnade landskapsantikvarien Viveka Löndahl den ordinarie tjänsten som byråchef vid museiby-rån. Ingen av de sökande hade kallats till intervju. Total sökte sex personer tjänsten, varav en inte hade hade relevant utbildning. Ytterligare tre saknade arbetserfarenhet inom museisektorn. – De två som återstod var likvärdiga, men då trädde landskapsregerings personalpolitiska program in och eftersom Viveka Löndahl arbetat hos oss en tid valdes hon, säger kulturchefen Yvonne Eliasson som handlagt ärendet. Samtliga ministrar var närvarande när beslutet togs utom kulturministern Camilla Gunell (s). (as)

Socialchefen tf chef för förvaltningen

■Arne Selander, landskaps socialchef, utsågs i går till förvaltningschef från och med 1 november och till dess den ordinarie tjänsteinnehavaren har valts. Förvaltningschefstjänsten, som landskapsregeringen fattade beslut om att inrätta i går, ersätter kanslichefstjänsten som dras in den 1 november. Arne Selander ska vara både socialchef och förvaltningschef under den tid som rekryteringsprocessen till den nya tjänsten pågår, ungefär en månad, berättar lantrådet Roger Nordlund (c). – Målsättningen är att det ska fungera så, konstaterar lantrådet. Arne Selander har haft socialchefstjänsten i två och ett halvt år. Före det var han kommundirektör i Finström i drygt två år. (ao)

Nu förbereds kk-hustomten

Kapar stål. Joakim Eriksson jobbar på kk-hustomten och kapar ner stolpar som ingått i staketet som omgett minigolfbanan. Foto: STEFAN ÖHBERG

Det rör på sig på kk-hustomten men än har inga avtal tecknats med entreprenörerna. Det händer saker på tomten nära hotell Arkipelag där kongress- och kulturhuset skall byggas. Minigolfbanan är borttagen liksom det vita huset där man löst sin biljett. De röda plåtstommar som kantat banor och håll ligger i en hög vid gatan. På platsen där banan legat finns betongplattorna kvar men de skall tas bort så småningom. Joakim Eriksson kommer med en vinkelslip i högsta

hugg. Jobbet för stunden är att kapa ner de stolpar, som varit en del av det staket som omgett golfbanan och som nu sticker upp på tomten. – Den lilla bron skall vi också ta bort, säger han. **Flytta ledningar** Landskapsregeringen behandlade i går entreprenadavtalen för storbygget men några avtal tecknades inte utan ärendet kommer upp igen på måndag. Det handlar om totalt tolv olika entreprenader och landskapsregeringen har redan tidigare bestämt att inleda förhandlingar med de företag, som

lämnat in de förmånligaste anbudet. För byggentreprenaden är det Ålands bygg och för elentreprenaden Alandia Engeneering. När det gäller vissa specialuppdrag som huset kräver, till exempel scenmekanik, anlitas utomåländska företag. Innan bygget kan komma igång på allvar måste Mariehamns stad flytta de vatten- och avloppsledningar som går snett över tomten. Överinspektör Göran Frantzén vid landskapsregeringens byggnadsbyrå tror att bygget kan komma igång på allvar i början av januari. (hf)

Gamla håll. De röda plåtstommar som omgett hålen på minigolfbanan har lyfts bort och ligger i en hög i väntan på nya öden. Foto: STEFAN ÖHBERG

Gammalt hus får rivas efter dokumentation

Museibyran dokumenterar som bäst det gamla vita huset i Östernäs. Sedan rivs det. – Man måste vara realist. Det kan innebära stora kostnader att bygga om ett gammalt hus, konstaterar museibyrans byggmästare Yngve Österlund. Ett av de äldsta husen i Mariehamn – det vita huset som ligger vid uppfarten till Östernäs och som är byggt 1880 – skall snart rivas. Byggnadsnämnden har konstaterat att huset inte är k-märkt och att inga hinder för rivning föreligger och därför behövs inget tillstånd. Rivningen får inledas tidigast den 9 december och eftersom huset är så gammalt skall det först dokumente-

Huset, som ursprungligen byggdes i Jomala, har ett fint läge med utsikt över Slemmerna. Det saknar moderniteter som avlopp och rinnande vatten. Foto: STEFAN ÖHBERG ras av museibyran. Byråns byggmästare Yngve Österlund har redan gjort sitt. Han granskar i första hand det byggt tekniska, tar fotografier och mäter upp huset. Det är cirka 65 kvm i bottenplan, har

en vind med låg takhöjd och saknar bekvämligheter som rinnande vatten och avlopp. **Kan inte skönmåla** Yngve Österlund konstaterar att han som museimänniska gärna ser att gamla hus bevaras men han inser också att det finns ekonomiska realiteter att ta hänsyn till. – Vi kan inte skönmåla läget. Ibland kostar det mer att renovera än att bygga nytt och det kan vara svårt att få in de funktioner man vill i huset. Om man kan göra en stor del av jobbet själv kan det löna sig men om man måste leja arbetskraft kan det bli en dyr affär, säger han. Det aktuella huset, som är byggt av stock, har en del röt-skador. Tf antikvarie Conny Anders-

Känd syn. En gammal gårdsenhet i Mariehamn är snart ett minne blott. Det vita huset från 1880, som ligger vid uppfarten till Östernäs-husen på berget, rivs i vinter. Foto: STEFAN ÖHBERG

son skall dokumentera huset invändigt innan det rivs. Han tar bland annat fasta på eventuella speciella detaljer som tapeter, stänkmålningar, kakelugnar och utsirade utsmyckningar. Fotografierna och beskrivningarna sparas sedan i museets arkiv där det är fritt fram för allmänheten att botanisera ifall man söker vissa uppgifter eller är på jakt efter någon speciell byggnadsteknisk detalj som man gärna vill återskapa. Huset har ursprungligen hört

till en helhet med både bagarstuga och ladugård, den sistnämnda ligger numera på andra sidan av uppfarten till Östernäs. Tomten har nu styckats och till det vita huset hör enbart ett litet uthus. Bagarstugan ligger på en egen tomt och har sålts skilt för sig. – Jag tänkte först renovera huset men insåg att det innebär för mycket arbete, säger husets nya ägare. HELENA FORSGÅRD redaktion@nyan.ax

Bättre konstruerat. I Skillnadsgatans östra del finns väggupp som fungerar, mindre branta och skonsammare mot bilar och trafikanter.

Fel och onödigt. Det nya vägguppet i korsningen Ålandsvägen - Skillnadsgatan är onödigt, tycker yrkeschaufförer.

Också onödigt. Varför finns det farthinder i en korsning med trafikljus, undrar taxifolk. Det finns andra platser där det är mer motiverat.

Yrkesfolk arga på farthinder

”Vi ser rött”, säger brandchefen - ”Förstår inte idén”, säger taxiboss

Onödiga och fel konstruerade. Det är yrkeschaufförernas åsikt om flera av de väggupp, eller farthinder, som byggts i stan de senaste åren.

Det som nu får bägaren att rinna över är det nya guppet på huvudleden Ålandsvägen.

Brandchef **Leif Ahlqvist** är en av de kritiska.

– Vi på räddningsverket är inte glada och tycker att det är förkastligt. Det måste finnas andra möjligheter än att förstöra en huvudled. Det är okej på smågator där man behöver få ner hastigheten, men vi ser rött när man gör så här på en huvudled.

Redan stopp

Också taxichaufförerna är kritiska mot det nya guppet.

– Jag förstår inte riktigt idén med det. Det är ju stoppskyltat redan för Skillnadsgatan ut mot Ålandsvägen, säger **Bill Roberts** styrelseordförande i Mariehamns taxi ab.

Fel konstruktion

Han tycker att det nya farthindret dessutom är fel konstruerad. Det hade räckt med ett gupp i främre delen av körbanan som sedan mjukt fått luta ner i den bakre änden. En sak som skulle gått att göra eftersom man byggt refuger i korsningen på Ålandsvägen och gatan då kan luta olika mycket i respektive körfält.

– Nu är det ett gupp i onödan, man har ju farten nere redan. De är inga billiga saker att bygga dessutom, säger Bill Roberts.

Upp och ner

I Norrtälje har kommunen och bussbolaget kommit överens om att det inte byggs gupp på de gator där bussar trafikerar, men någon sådan överenskommelse finns inte i Mariehamn.

– Det är mycket upp och ner för oss, om man säger så. Flera hundra gånger per dag räknade en kollega ut, säger **Kenneth Ramsdahl**, chaufför vid Röde orm, stadsbussen.

Smitttrafik

Vid Transmar efterlyser trafikchef **Christer Sund** också andra lösningar på de större gatorna, och gillar inte det nya guppet på Ålandsvägen.

– Det är dåligt, nog borde stan ha hittat på något annat sätt att få ner hastigheterna. Guppen de byggt är också för branta. Jag bor själv ute i Västernäs och skall köra över dem i rusningstrafik, man får stå där i evigheter. Det innebär

Kritisk 1. Brandchef Leif Ahlqvist tycker att staden borde lyssna mer på yrkeschaufförerna för att få en gatumiljö som fungerar för alla.

Kritisk 2. Taxibossen Bill Roberts förstår inte placeringen av ett farthinder i en korsning som redan har stopplikt.

att jag kör Torggatan istället och Stadshusbacken. Trafiken har ökat där nu, har jag lagt märke till.

Christer Sund menar också att man nu börjat ta bort trafikguppen i vissa städer i Sverige, medan man i Mariehamn bygger ut systemet.

Behöver man inte få ner hastigheterna?

– Jo men man borde få ner dem på ett annat sätt. Och om man måste bygga gupp borde de vara mindre branta.

Det finns faktiskt, enligt de Nya Åland talat med, exempel på väggupp i Mariehamn som fungerar hyggligt i och med att de inte är så branta. Bland annat de vid

Skillnadsgatans östra del, mot Östernäsvägen.

Skräckexempel

Men till skräckexemplen hör guppen på Godbyvägen i norra delen av staden.

– Det ingen höjdare att köra där, usch. Man kan leva med om de stänger av en fil, som i norra änden, men guppen är alldeles för branta förstås, säger busschauffören Kenneth Ramsdahl.

Bill Roberts tycker vägguppen är obefogade också på andra ställen än på Ålandsvägen.

– Vid kyrkan på Storgatan finns gupp fast det är en bevakad korsning med trafikljus. Den placeringen förstår jag inte

Kritisk 3. Transmars trafikchef Christer Sund ser smitttrafiken via Torggatan och Stadshusbacken öka på grund av det nya farthindret på Ålandsvägen.

alls. Sedan finns det platser där det skulle vara mer motiverat, som korsningen Torggatan-Ålandsvägen, uppe i hörnet.

Värst för ambulans

För räddningsverket kan vägguppen vara till stort besvär.

– Värst är det för ambulanserna när de till exempel transporterar svårt skadade personer med en ryggskada eller med benbrott. Då är det fruktansvärt att köra över en sådan där, säger brandchef Leif Ahlqvist.

Hur gör man i andra städer?

– Jag vet att man på vissa orter lyssnat väldigt mycket på räddningstjänsten och sett på vilka huvudleder som är utrycknings-

Kritisk 4. Busschaufför Kenneth Ramsdahl tycker att alla farthinder längs bussvägarna skulle tas bort.

vägar. Så är det inte här. Vi har diskuterat med en konsult, men jag anser inte att man beaktat våra synpunkter.

Vill ni freda huvudgatorna från gupp?

– Jo, det måste finnas andra alternativ att få ner hastigheten. Det går att göra avsmalningar, lägga upp hastighetsövervakning med kameror och ha en generell sänkning av hastighetsgränsen. Det är mycket mera effektivt än att förstöra gatan, säger Leif Ahlqvist.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Foto: **ERKKI SANTAMALA**
erkki.santamala@nyan.ax

Var nionde är grundskolelev

■ Grundskolorna på Åland har 3 003 elever höstterminen 2006. Det innebär att var nionde ålänning är grundskolelev. I specialklass går 60 elever, medan träningsundervisningen omfattar 31 personer. På lågstadiet uppgår eleverna till 1 946 och på högstadiet till 1 057 stycken. Årskurserna på lågstadiet omfattar i genomsnitt 325 elever, medan högstadietårskursernas storlek ligger omkring 350 elever.

Åldersstrukturen som gör att de utgående årskullarna är större än de nytilkommande förklarar den något minskande trend som har varit rådande de senaste åren. Sedan 2003 har antalet grundskolelever sjunkit med nästan 100 och nedgången ser ut att fortsätta.

De 25 grundskolorna varierar mycket i storlek, allt från Lappo skola med 4 elever till Strandnäs skola och Kyrkby högstadieskola med drygt 400 elever vardera. Över 1 500 elever får skolskjuts, vilket är drygt hälften av totalantalet. Till skolorna på landsbygden är det nästan 80 procent som åker skolskjuts.

En aspekt av skolornas resurser som har mätts är it-utrustningen. Skolornas totala innehav av datorer uppgår till drygt 770 och har inte ökat de senaste åren. Beståndet är dock relativt nytt. Drygt 500 av datorerna är anskaffade år 2004 eller senare. Över 600 datorer används främst för undervisning eller studier, vilket gör att antalet elever per dator är knappt fem. (ke)

Önskar rabatt i badhuset

■ En kännbar pensionärsrabatt på dagtid i Mariebad, det föreslås i ett medborgarinitiativ som lämnades in till Mariehamns stad i går, undertecknat av **Christina Johansson-Gammals** och **Carl-Johan Wikström**.

”Alla hälsofrämjande intressen är guld värda i pensionsålder - det gäller både den fysiska och den psykiska hälsan.”, skriver man bland annat och lyfter även fram att ”Besöksantalet på Mariebad har minskat under dagtid efter det att dagtidrabatten avskaffades. Enligt de uppgifter undertecknade initiativtagare har, är det speciellt kategorin pensionärerna som avstår från att simma med anledning av den höga besöksavgiften.” (ab)

Sund måste söka finansieringsstöd

■ **SUND.** Exceptionella kostnader för missbrukarvården, utkomststöd och handikappservice tvingar nu Sunds kommun att söka extra finansieringsstöd av landskapsregeringen.

Totalt 65.000 euro mer än budgeterat har dessa sociala kostnader ökat med i kommunen under året. En tilläggsbudget har tagits där missbrukarvården fått 20.000 euro, 30.000 euro går till utkomststödet och 15.000 euro för handikappservicen.

– Det är stora summor vi pratar om här för en liten kommun. Vi behöver extra stöd av landskapsregeringen, säger kommundirektör **Christina Nukala-Pengel**. (uw)

Eckerö fullmäktige i går kväll

Hetsigt möte om reningsverket

Det blev riktigt hetsigt å Eckerö fullmäktiges sammanträde i går kväll. Ämnet för kvällen var sammarens problem med reningsverket.

De två första timarna av mötet användes till att gå igenom kommunstyrelsens svar på de tretton frågor som den obundna falangen ställde på det förra mötet. Inläggen var många, utvikningarna långa och till sist sa centerfalangen ifrån – fullmäktige var fel forum för att peta i sådana detaljer, tyckte bland andra **Tage Mattsson**. Då tog det eld i de obundna. – Ska man inte få diskutera svaren. Vi måste få vända på det här utan att ni snäpper av oss, sa **Bernt Mattsson** (ob). Kommuntekniker **Rune Småroos** påpekade att nämnden inte kände till problemen med fett från Eckerölinjens fartygskök i reningsverket förrän i augusti. Det fick **Susann Fagerström** (ob) att reagera. – Jag vet att folk före det pratade med både kommunteknikern och kommunstyrelsens ordförande **Sven-Eric Carlsson**.

Kritik mot nämnden De obundna hade inte mycket gott att säga om hur tekniska nämnden har hanterat reningsverkets problem. **Bernt Mattsson**, själv medlem i nämnden, hävdade att bara ett par ledamöter i nämnden har jobbat. Problemen är långt ifrån lösta, menade han, bland annat på grund av att det inte finns någon entreprenör som kan slutföra bygget av bufferttanken för avloppsvatten som kommer in till reningsverket. – Om det här drar ut till nästa vår så vill jag inte längre ta ansvar i tekniska nämnden. Då lämnar jag mitt uppdrag, sa han.

Ilsket. Känslorna svallade när obundna och centerledamöter drabbade samman i går på fullmäktigemötet. Ledamöterna siter i bokstavsordning och på bilden syns **Bernt Mattsson**, ob (till vänster), **Jan-Erik Mattsson** (c) och **Tage Mattsson** (c). Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Susann Fagerström höll med om kritiken. – Jag har läst tekniska nämndens protokoll. Från 26 april till 15 augusti har nämnden tagit upp problemen i bara två paragrafer på två möten. **Sven-Eric Carlsson** försvarade nämnden med att det är ”kutym i Eckerö att varken nämnder eller kommunstyrelse sammanträder under somrarna”. Han höll med om att kommunen borde ha tagit prover på Eckerölinjens avloppsvatten redan i våras. – Avfallskvarnarna i det nya fartygets kök monterades bara några dagar före premiären. Vi hade ingen anledning att tro att avloppsvattnets beskaffenhet hade ändrats väsentligt. Det är

bara att beklaga att vi inte kunde förutse det. **Sköts upp** Två svar lyftes ut för att luftas vid nästa möte. Den ena gällde huruvida orenat avloppsvatten runnit förbi reningen ut i havet och den andra gällde mängden slam som redovisats och som enligt **Jan Hamberg** (ob) inte stämmer. **Hamberg**, som skött reningsverket tidigare, lämnade in en rapport om hur han, som har sakkunskap, ser på problemen. Han har uppmanats av kommunstyrelsen att styrka det han tidigare sagt om bräddningar i reningsverket.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Parlamentsplatsen fråga för EU

En åländsk plats i EU-parlamentet är inte bara en fråga för Finland och Åland. Det är en fråga för EU och Finland borde driva den med kraft inom unionen.

Det här har riksdagsman **Roger Jansson** kommit fram till och också tagit upp i riksdagens grundlagsutskott. Lagtingets motion om en åländsk parlamentsplats ligger som bäst i utskottet. Det **Roger Jansson** baserar sitt resonemang på är att makten faktiskt är delad mellan två parlament i Finland. – I alla andra autonomier och delstater kan moderlandet ta över lagstiftningen. Enda undantaget är de belgiska delstaterna. Om Åland vägrar följa ett EU-direktiv där Åland har lagstiftningsbehörigheten så kan inte riksdagen ta över och stifta den lagen för Ålands del. Så kan man alltså göra på andra håll. – Frågan om Ålands förhållande till EU är inte bara en nationell fråga. Finland borde lyfta fram detta. det gäller representationen och det gäller talerätten, även om den kan lösas nationellt, säger **Jansson**. Han påminner om att minis-

ter **Ole Norrback** (sfp) 1994 i **Esko Aho**s (c) regeringen ansåg att Finland borde få en extra plats för Åland i EU-parlamentet just på grund av Ålands särskilda ställning. – Regeringen **Aho** var överens i synen på detta, men det fullföljdes aldrig. Det som talar för att en sådan här lösning med en extra plats för Åland kunde vara möjlig är enligt **Jansson** att det inte kan leda till prejudikat. Andra autonomier kan inte komma och kräva samma eftersom de inte har samma ställning som Åland.

Utlåtande i dag Utskottet skall i dag formulera sitt utlåtande om en ratificering av EUs nya grundstadga. Det ges till utrikesutskottet, som sedan ger sitt betänkande till riksdagens plenum. Själva ratificeringen har inte med de åländska önskemålen om ökat inflytande att göra, men de kommer med på ett hörn ändå. – Det pågår fortfarande diskussioner om vad som skall tas upp i utlåtandet. Vi är inte riktigt eniga, men jag hoppas skrivningen blir acceptabel. Jag vill inte gärna reservera mig med tanke på att motionen från

lagtinget också skall behandlas, sade **Jansson** i går på eftermiddagen. Det man måste formulera på något sätt är vad det innebär om Åland säger nej till fördraget. – Riksdagen vill godkänna fördragets innehåll och öppna för regeringen och presidenten att ratificera det. Ratificera kan man göra oberoende av vad lagtinget säger. Problemet blir att sätta fördraget i kraft i landet om Åland säger nej. Det kan göras samtidigt med ratificeringen eller senare. ● **Verkar det vettigt att ratificera fördraget utan att kunna sätta det i kraft för att Åland säger nej?** – Det tycker jag inte.

Motionen senare Den motion som lagtinget har sänt till riksdagen om en plats i EU-parlamentet behandlas parallellt med fördraget. Man har hört sakkunniga i en omgång och den behandlingen fortsätter enligt tidtabellen i slutet av november. – Målsättningen är att den behandlingen skall vara klar före slutet av året, säger **Jansson**.

HARRIET TUOMINEN
harriett.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Arg Eckeröbo: Polisanmälan nära

Också utanför fullmäktigesalen pyr ilskan över hur problemen med reningsverket har hanterats. – **Får dom ingen ordning på reningsverket så blir det polisanmälan. Det har jag sagt till kommundirektören.** En Eckeröbo, som inte vill ha sitt namn offentliggjort, visade en burk som han hade med sig till fullmäktigemötet för Nya Ålands reporter. – Vi har anlitat dykare som har inspekterat botten på den punkt där det renade avlopps-

vattnet släpps ut i havet. Där är det alldeles svart, berättade han och visade burken med innehåll. Här kan man verkligen tala om svartvatten. – Det är rena skiten, sa han upprört. – Egentligen är det nästan en sorts bedrägeri som kommunen håller på med. Tar emot avloppavgift av folk men renar inte vattnet bättre än så här. Vi har två stora badstränder i närheten. Tänk på hur det blir om folk inte kan bada där på somrarna! (ao)

Krav på skadestånd

Landskapsregeringen bestrider Flygfältets reseservices yrkande

Flygfältets reseservice ab, som anser sig missgynnat i landskapsregeringens upphandling av flygtrafik, kräver 250.000 euro i skadestånd. Landskapsregeringen gav sitt svar i går: **Kravet bestrids.**

Grunden för yrkandet är den komplettering som Marknadsdomstolen i riket begärt av Flygfältets reseservice ab. Nya Åland har tidigare berättat att företaget har startat process mot landskapsregeringens upphandling i Marknadsdomstolen, Högsta förvaltningsdomstolen och EU-kommissionen. Processen i Marknadsdomstolen inleddes i somras

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Positivt till ett branddistrikt

■ **SUND.** Kommunstyrelsen i Sund är positiv till att slå samman Norra respektive Södra Ålands branddistrikt. En arbetsgrupp har kommit fram till att de två branddistrikten kan slås samman

med Jomala som ansvarig kommun och att brandchefen för norra Åland får arbetsutrymmen i Jomala. Fullmäktige tar slutligt beslut om Sunds utlåtande på mötet den 14 november. (uw)

Rånkartläggning fortsatte från luften

■ Kartläggningarna av Åland från luften, i samband med utredningen av rånet mot Ålandsbanken, fortsatte under gårdagen. En svensk polishelikopter samarbetade med gränsbevakningens puma och man flög åtminstone över kustområdena vid Eckerö och Hammarland, i området kring Färjsundet och över Mariehamn. Som Nya Åland berättade förra veckan har den åländska polisen, Centralkriminalpolisen, CKP, och svenska Riskkriminalen har nu bildat en internationell utredningsgrupp för att utreda rånet. Förra fredagen påbörjade därför en svensk helikopter kartläggning och fotografering av de områden som man finner intressanta för utredningen, då lyfte man speciellt fram nordvästra Eckerö. – Jag tror det här var sista gången som man kartlade med hjälp av helikopter, säger överkonstapel **Pekka Haverinen** vid CKP i Åbo. (ab)

Intresse för Övernäsgården

■ Intresset är stort för Övernäsgården, men än är den inte såld. Det säger ekonomidirektör **Jan Haglund**, som håller i försäljningen på Eckerölinjen. Någon gräns för när man vill ha in anbudens finns inte. – Det får ta den tid det tar. Men vi räknar med att affären blir klar under hösten, säger **Haglund**. Nya Åland kunde redan i vintras berätta att Eckerölinjen funderade på att sälja anläggningen. Man hade då låtit värdera den. I ett skede var arrendatorerna av Gröna udens camping intresserade av att köpa stubbyn, men drog sig senare ur. Övernäsgården har de senaste nio åren drivits av **Bror Boman**, som flyttat över till Käringsundsbyn när byn byter ägare vid årsskiftet. (ht)

Stadsnämnd vill stöda Agenda 21

■ Miljönämnden i Mariehamn vill fortsätta att stöda Agenda 21:s verksamhet nästa år på samma sätt som hittills. Staden har betalat 1,61 euro per invånare eller drygt 17.300 euro. I sista hand avgör fullmäktige hur budgeten för nästa år ser ut. Under nästa år är det dock meningen att Agenda 21-kontoret skall försvinna och i dess ställe kommer ett resurscentrum för hållbar utveckling som är mer fristående och som kan sälja sina tjänster till bland andra kommuner och företag. Miljönämnden vill att den bilfria dagen blir ett fast och återkommande evenemang den 22 september. Vilka gator som stängs av bestäms dock från år till år.

■ **Södergårds snickeri** i Hammarland har registrerats som nytt företag. Verksamheten uppges vara möbeltillverkning, möbelrenovering och inredningssnickeri.

Vi firar

0-15-åringar

Tvillingarna **Ida** och **Robin Liewendahl** i Lemland fyller 15 år i morgon, den 28 oktober. Många grattishälsningar kommer från mamma och pappa, Linda och Frida.

Tim Henriksson på Valborgsvägen i Lemland fyller 4 år på söndag, den 29 oktober. Kusinerna Samuel och Rebecca gratulerar.

Antonia Liljefors i Mariehamn fyller 10 år på söndag, den 29 oktober. Hon gratuleras av moster Sari och kusin Niko.

Annonsera i den tidning du själv läser!

GUDSTJÄNSTER

ADVENTKYRKAN
 ÅLANDSVÄGEN 36
• **LÖRDAG KL 11.00**
Gudstjänst.
Gösta Kungssköld.
Alla hjärtligt välkomna.

DÖDA

Vår älskade
Mamma, Mormor
och Gammelmormor
Edit Henling
* 8 december 1927
† 19 oktober 2006
**MONIKA MARINA
INGELA
ANETTE YVETTE
med familjer**
Övrig släkt och vänner
Ett sista farväl
*Så plötsligt Ditt liv tog slut
och ingenting blir
längre som förut*
*Döden kom, det var dags att gå
Vi som blev kvar
hann aldrig säga, hejdå.*
Tack vår kära för allt vi fått
Nu i ro och frid
Du sover så gott.

Jordfästningen sker i
Vallentuna kyrka fredagen
den 17 november kl 11.00.
Efter akten inbjudes till
minnesstund på
Källvägen 11, Vallentuna.

Belinda Bergens på Movägen i Mariehamn fyller 9 år på måndag, den 30 oktober. Gratulationerna kommer från Benjamin, Micix, mamma, pappa, mormor, morfar, farmor och Elmer.

Alfred Eriksson i Mariehamn fyller 9 år imorgon, fredagen den 27 oktober. Hon gratuleras av mamma, pappa, Alva och Axel.

TACK

Tack
för en bra 75-års fest.
Stödet för Nada-transporterna till Vilnius var storartade.
Det värmdde ett gammalt sjömanshjärta.
Hela 1.500 euro.
Göran Skogman

Veckan

OBS! Det händer

FREDAG 27.10

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Sabina** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.**
"Grudge 2". F-15. Se recension sid 17 .

Fyrinformation
● **Eckerö post & tullhus café Lugn & ro kl 19.00.** Finska fyrsällskapet informerar om vad som händer med projektet Märkets fyr.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Van Grogg.
● **Parks bar kl 21.00.** Trubadur Aki Rihilahti.
● **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand och Rockkaraoke.

Radio
● **Radio Vega kl 21.10.** "Å andra sidan" gästas av Peter Karlsson, präst på Kökar.

LÖRDAG 28.10

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Simon** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.**
"Grudge 2". F-15. Se recension sid .
● **Ålands museums filmsal kl 12.15-16.00.** Criss-cross, tema Hem/Familjen. Criss-cross är ett filmprogram sammansatt av Nifca, som undersöker gränserna mellan spelfilm, dokumentärfilm och konstfilm. Filmerna är textade på engelska.

Dalbodagen
● **Mariehamn Dalbo kl 11-14.00.** Dalbo bara växer och växer. Här finns allt från kläder, bilar, persienner och blommor till datorer och även tidningshus.
● **Nya Åland.** Se bildspelet "Skärgård – på gott och ont" av fotograf Erkki Santamala.
□ Kl 11-13.00. Se Dalbo från ovan. Åk upp i Räddningsverkets skylift.
□ Kl 12-13.00. Träffa årets luciakandidater.

Dans
● **Eckerö Rusells loge kl 21.00.** Loffes.
● **Hammarland Hammarbo kl 20.00.** Bjarne Ekblom.
● **Arkipelag restaurangen kl**

21.00. Högtryck.
Föreningsdag
● **Kökar vid brandstationen/Höglid kl 15-17.00.** Alla intresserade föreningar är välkomna att presentera sin verksamhet och värva medlemmar.

Invigning
● **Vårdö Strömsgården kl 13-16.00.** Invigning av "nya" Strömsgården. Vernissage av Solveig Westerholm och hennes tavlor. Helena Lindholm medverkar med sina tavlor.

Musik
● **Pommern kl 20.00.** Tommy Löbel Swing Band.
● **Mariehamn S:t Görans kyrka kl 15.30.** Kyrkokören Katarina Nova från Stockholm. Dirigent: Lars Ewe Nilsson. Kören framför Vesper av Sergei Rachmaninov på originalspråket ryska.
● **Vårdö bönehus kl 19.00.** Musikvideokören från Kronoby. Dirigent är Iselin Strandvall och Karin Abbor spelar piano.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Van Grogg.
● **Parks bar kl 21.00.** Erics Blues Band från Sverige.
● **Dinos bar kl 22.00.** Johnny Cash show med Ted "Olyckan" Åström. Made in Thailand.

Sagotimme
● **Stadsbiblioteket kl 14.30.** Finskspråkig sagotimme.

Unga band
● **Idrottsgården kl 18.45.** 14 st tävlande band: Biomech, Bird Flu, Censored, Dephteria, Father Eva, FROST, Hiisi, Jouya & Andreas, Manticore, One Dying Wish, SKRÄLLDUS, Taktus och TBE. 2 st Gästband: The February Stars och The Furst.

Öppet hus
● **Mariehamns flygplats kl 11-15.00.** Air Åland 1 år i luften.
□ Kl 12.45. Vd Anders Alm informerar om nyheter.
□ Kl 13-14.30. Möjlighet att gå ombord och titta på flyg, träffa vår besättning och tekniker.

SÖNDAG 29.10

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Alfred** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.**
"Grudge 2". F-15. Se recension sid 17.

Film
● **Ålands museums filmsal kl 12.15-16.00.** Criss-cross, tema Identitet/Porträtt. Criss-cross är ett filmprogram sammansatt av Nifca, som undersöker gränserna mellan spelfilm, dokumentärfilm och konstfilm. Filmerna är textade på engelska.

Föreläsning
● **Ålands handelsläroverk kl 14.00.** Programledare för trädgårdsprogrammet Gröna rum i SVT Gunnel Carlsson.

Handarbete
● **Ålands museum kl 12-14.00.** Kom och lär dig virka mormorsrutor.

Invigning
● **Lumparland branddepån kl 14.00.** Invigning av nya gymet. Tal, motionsinspiration och underhållning,

Musik
● **Jomala kyrka kl 18.00.** "Guds kärlek är som stranden och som gräset". Musikgudstjänst kring Anders Frostensons psalmer. Barnkörer, kyrkokörer och kantorer medverkar. Solister: Siv Ekström, Ida Kronholm, Kjell Frisk, Henrik Östman, Linn Ekblom och Göran Blomqvist.
● **Brändö kyrka kl 15.00.** Musikvideokören från Kronoby. Dirigent är Iselin Strandvall och Karin Abbor spelar piano.

Nöje
● **Parks bar kl 21.00.** Blanda musik från baren.

Träffpunkt
● **HandiCampen kl 18.00.** Träffpunkt för föräldrar som har förlorat sitt barn genom sjukdom, olycka eller på något annat sätt.

MÅNDAG 30.10

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Jennifer** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.**
"Grudge 2". F-15.

Film
● **Röda korsgården kl 19.00.** Kenya-afon. Elisabeth Lundell berättar om barnhemmet och arbetet med aidsdrabbade barn i Kisumu.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.
● **Parks bar kl 21.00.** Blandad musik från baren.

Vernissage
● **Stadsbiblioteket kl 18-20.00.** Fotografier från Afrika av Riitta Eckerman.

Öppet hus
● **Vårdö Solhult kl 18.30.** Öppet hus för både små och stora barn. För de mindre barnen bör helst en förälder vara med.

Sevärt
MARIEHAMN
● **Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.** Målningar; "Minnen från när och fjärran" av Irja Adamczak, "Minnen" av Kurt Holmström. Pågår till 28 oktober.
Öppet tisdag–fredag kl 11–17, tisdagar även 18–20, lördagar 11–14.
● **Kakelhallen, Köpmansgatan 11.** "Colouring Thoughts". Foto och videokonst av Rita Jokiranta. Pågår till 28 oktober.
Öppet vardagar kl 10–17, torsdagar 10-19, lördagar 11–14.
● **Köpmannamuseet Parkgatan.** Öppet för grupper enligt överenskommelse per tel 13 650.
● **Mariehamnsgalleriet, Mariepark Västerhamn.** "Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100.
Öppet lördagar kl 12-16.
● **Självstyrelsegården.** Visning fredagar kl. 10.00.
● **Självstyrelsegården landskapsarkivet.** Öppet måndagar-onsdagar kl 9-16, torsdagar 9-20, fredagar 9-15.
● **Sjökvarteret Österhamn.** Sjökvarteret är öppet för besökare alla dagar året om. Museum och båtbyggeri öppet vardagar kl 9-11.
● **Ålandsbanken Västermäns.** Monica Palme ställer ut akvareller. Pågår till 31 oktober.
Öppet måndag-fredag kl 9.30-16.15.
● **Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.** Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12-16.
● **Ålands museum och Ålands konstmuseum.** "Mändjuret och lopporna – en leksakshistoria i plast". Utställning för besökaren tillbaka till barndomens lekar. Det åländska företaget Plasto grundades 1954 och sedan dess har generationer av barn lekt med deras leksaker. Pågår till 31 oktober.
"Mormorsrutor". Den klassiska mormorsrutan är en virkad fyr-

Föreningsaktuellt

Kom ihåg

Hammarlands marthaförening: Marthorna samlas på Hammargården lördag kl 28.10 kl 13.00 inför kaffebjudningen kl 14.00.

Ahveniset: Finskspråkig sagotimme i Mariehamns stadsbibliotek, musikpaviljongen, lördag 28.10 kl 14.30 med Laura och Antti. Höstens följande dagar är 11.11. och 25.11. Välkomna!
Suomenkielinen satutunti Maarianhaminan kaupungin-kirjaston musiikkipaviljongissa lauantaina 28.10. kello 14.30 Lauran ja Antin kanssa. Syksyn seuraavat satupäivät ovat 11.11. ja 25.11. Tervetuloa!

Busshistoriska sällskapet: Lördag 28.10 ordnas en utfärd till Svensböle i Sund med Röde Orms "Ylva" buss från år 1978. Alla busshistoriskt och Volkswagen intresserade personer

är välkomna med. Vi skall besöka Sven-Olof Söderlunds samling av VW "Bubblor" och Jan Lindholms "Siipi-Wiima" buss från år 1947/1959 som tidigare ägts av Rudolf Lignell och stått i en lada i Sverige i 33 år. Start från bussplan kl. 14.00 och från Västra hamnen kl. 14.20.Bussen kör via Stadshusbacken. Retur i Mariehamn ca kl. 17.30 Info: Buss-Bosse tfn 0400 537 131.

Tai Chi föreningen Vita Tranan: Senaste nybörjarkurs på Ålands Yrkesskola blev inställd pga för få deltagare. Vi gör ett nytt försök helgen 28-29 okt, kl 10-13 och 15-18 båda dagar. Kursen passar också för dem som vill repetera och/eller gå vidare i Slow Set. Förfrågning- ar och anmälningar till Ågnet Hansson, tel 0400 537 101.

Folkhälsan i Lumparland: In-

vigning av nya gymet i branddepån i Klemetsby söndag 29.10 kl 14.00. Tal, motionsinspiration, underhållning, kaffe och tårta. Alla välkomna.

Nia Åland: Nu drar vi igång en Nia-grupp i Mariehamn på lilla scenen i Idrottsgården. Vårannan måndag med start 30.10 kl 16.30-17.30. Dans/träning där rörelseglädjen står i fokus samtidigt som kondition och rörlighet tränas effektivt med utgångspunkt från din egen kapacitet. Nia passar ALLA som vill röra på sig. Välkomna att prova på, första gången gratis. Vid frågor ring Beatrice 0457-342 68 90.
Ålands flicklottor och soldatgossar: Månadsmöte måndag 30.10 kl 13.00 i Gamla Tullhuset. Tema: Minor och minsvepning. (Styrelsen kl 12.00.)

Föreningen Vårt Hjärta: Må-

nadsmötet måndag 30.10 kl. 19.00 i Ålands hotell- och restaurangskola. Läkare Mats-Ola Mattsson håller föredrag om hjärtinfarkt.

Södra Lemlands Marthaförening: Möte på Solkulla tisdag 31.10 kl 19.00. Välkomna!

Ahveniset: Oktoberträff är söndagen 29.10. i Margaretagården kl.14. Dagens tema: program för senhösten, själs-tändighetsfirande, hemskolan och info om kurs i digital fotografering.
Lokakuun tapaaminen pidetään sunnuntaina 29.10. Margaretagårdenilla kl.14. Päivän aiheita ovat loppusyksyn ohjelma, itsenäisyyspäivän vietto kotiperuskoulu sekä infoa tulevasta digivalokuvauskurssista. Tervetuloa.

bladig blomma med blad i olika varv runt tills en fyrkantig ruta bildades. Pågår till 3 december. "Beröring – utvidgade porträtt" Porträttprojekt av Harri Larjosto. Pågår till 29 oktober. "Antarctica", Andy Horners fotografier från Antarktis. Pågår till 26 oktober. Öppettider: tisd och torsd kl 10-20, onsd och fred kl 10-16, lörd och sönd kl 12-16, månd stängt. Fri entré alla dagar (till 30 april). ● **Ålands sjöfartsmuseum.** "Mistral – en fotodokumentation ombord på ett åländskt lastfartyg", fotografier tagna av Sonja Fagerholm. Pågår till 10 november. Oktober-april öppet vardagar 10-16, helger 12-16. ● **Museifartyget Pommern.** Västerhamn. Öppet alla dagar 10-16.

BRÄNDÖ ● **Skärgårdsmuseet i Lappo.** Allmogebåtar, fiskeredskap och en permanent fotoutställning. Öppet enligt överenskommelse. Tel 56 689/0457-385 86 59. ● **Ålandsbanken.** Utställning, "Klippor och skär", akvarellmålningar av Merja Håkansson. Öppet måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 9.30-16.15.

ECKERÖ ● **Skeppsvik, Solbacka smycken.** Utställning i sten och metall. Öppet enligt överenskommelse, tel. 38 021.

FINSTRÖM ● **Finström bibliotek (i Källboskolan).** Bibliotekets samling av Sigrid Granfelt mönster och presentation av tras mattorna som visades i von Knorringmuséet 1996. Konstrnären Karl Emanuel Jansson föddes för 160 år sedan och uppmärksammas med en liten utställning. Leksaker från 1930 talet. Pågår till 27 oktober. Öppet måndag-fredag kl 12-20. ● **Kalle Glads stuga.** Pålsböle. Öppet enligt överenskommelse per tel. 42 401.

FÖGLÖ ● **Föglö bibliotek.** "Min högra hjärnhalva", målningar i vattenfärg av Lena Wilson-Laajali;. Pågår till 30 november. Öppet måndagar kl 10–13 och 16–19, onsdagar 10–13, torsdagar 18–21.

GETA ● **Soltuna.** Trollstigen, en självberättande stig för barn. Kan besökas när

som helst.

HAMMARLAND ● **Brandkårmuseet (Mörby).** Öppet enligt överenskommelse. 040-5368286 / Kristina ● **Postad gårdsmuseum.** Öppet enligt överenskommelse per tel 41 365/0457-361 39 00. ● **Skarpnåtö hembygdsgård.** Huset från tidigt 1700-tal hör till de äldst bevarade på Åland. Öppet enligt överenskommelse per tel 37 212/37 227. ● **Sålis batteriberg.** Kan besökas när som helst.

JOMALA ● **Jomala bibliotek.** Fotoutställningen "I mina ögon" av Mats Söderlund. Pågår till 27 oktober. Öppet måndag-fredag 10-14 och måndag -torsdag 18-20. ● **Kungsö batteriberg.** Kan besökas när som helst. ● **Kungsö Shellmuseum.** "Nostalgimack" 1950-tal. Öppet enligt överenskommelse tel 32 7 60 , eller 040-706 82 30. ● **Siréns hembygdsmuseum Ringsböle.** Öppet enligt överenskommelse per tel 31 069. ● **Önningebymuseet.** Stängt för säsongen, öppnar för grupper efter överenskommelse per tel 040 096 77 10. ● **Sjöbloms emigrant- och torpasmuseum, Önningeby.** Utställning kring museet, torpare och emigration. Se Önningebymuseet.

KUMLINGE ● **Sjölunds gårdsmuseum.** Gammal ladugård med föremål som använts på gården. Öppet enligt överenskommelse. Tel 55 463.

KÖKAR ● **Hamnö Franciskus-kapellet/Klosterkällaren.** Lämningar av ett medeltida franciskanerkloster. Utställning från utgrävningarna. Öppet dagligen sommartid. ● **Hembygdsmuseet.** Museum med bruksföremål,

fotoutställning och båtmuseum. Öppet enligt överenskommelse. Tel 55 816/0457-524 4077.

LEMLAND ● **Lemböte kapellruin.** Från 1200-talet, ligger invid ett av Ålands största forngravfält. Kan besökas när som helst.

LUMPARLAND ● **Lumparlands bibliotek..** Utställning Lumparlands bibliotek 80-år 2006. Utställning av gamla fotografier från 1900-talens början till 1950-talet i biblioteket. Pågår till 31 oktober. Öppet tisdagar 16.00-20.00, onsdagar 14.00-15.00, 16.00-20.00.

SALTVIK ● **Göran Dahl/Ovanåker.** Ålands största samling av bomärkta föremål. Öppet enligt överenskommelse. Tel 48 038/0400 450 004. ● **Borgboda fornminnesområde med Idas stuga.** Öppet alla dagar. Vandringsled genom området.

SUND ● **Sunds bibliotek.** Oljemålningar av Henry Lindholm. Pågår till 28 november. Öppet måndag 17.30-20.30, tisdag 10.00-16.00 och torsdag 17.30-20.30. ● **Bomarsunds fästningsområde.** Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst. ● **Ålands fotografiska museum (i gamla andelshandeln).** En utställning över kameran historia. Öppet enligt överenskommelse per tel 43 964/0457 059 5967.

VÄRDÖ ● **Simskäla Anni Blomqvists hem.** Förevisas enligt överenskommelse med Ann-Gerd Steinby eller Gösta Berglund. Tel 47 509. ● **Grundsunda Annas shop.** Utställning, arbeten i trä. Öppet enl. överenskommelse tel. 040 96 49 351.

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd
Birka Exporter: Fredrikshamn 30.10, Gävle 31.10, Chatham 5.11.
Birka Transporter: Terneuzen 29.10, Gävle 3.11, Terneuzen 8.11.
Birka Shipper: Lübeck 27.10, Hangö 30.10, Raumo 31.10, Lübeck 3.11, Hangö 6.11.
Birka Carrier: Antwerpen 27.10, Helsingfors 30.10, Hangö 31.10, Kotka 1.11, Bilbao 7.11.
Birka Express: Bilbao 31.10, Antwerpen 3.11, Helsingfors 6.11.
Birka Trader: Helsingfors 28.10, Hull 31.10, Amsterdam 1.11, Helsingfors 4.11, Hull 7.11.

Rätt om suboxone

Den faktaruta om den receptbelagda ersättningsdrogen suboxone som vi lånade från DN i gårdagens tidning visade sig innehålla felaktigheter. Så här är det: suboxone och subutex innehåller samma verksamma ämne, buprenorfin. Problemet är att subutex också kan missbrukas och ger en kick åt användaren. Subuxone innehåller däremot en tillsats av naloxon som är ett motgift mot opiat och gör att patienten inte får en kick av ämnet. (ke).

VI ÄR PÅ RYMMEN!

Stor grå hankatt, upphittad i Jomala Ytterby.

Stor grå långhårig hankatt upphittad i östra Ytternäs.

Liten svart hona, upphittad på östra utfarten.

Känner du igen oss, eller vet var vi hör hemma, ring jourtelefonen 0457 3424 850 vardagar 18-20 samt helger 12-15.

Se även vår hemsida för mer information www.djurskydd.net

Ålands djurskyddsförening r.f.

Nya Åland

Godby Shipping
Link Star: Cardiff 31.10, Dublin 2.11, Holmsund 8.11, Sundsvall 9.11, Dublin 15.11, Holmsund 21.11, Sundscall 22.11, Cardiff 28.11, Dublin 30.11.
Midas: Rouen 31.10, Santander 3.11, Raumo 9.11, Rouen 14-15.11, Bremerhaven 17.11, Fredrikshamn 20.11, Raumo 22-23.11, Rouen 28-29.11.
Mimer: Bremerhaven 27.10, Fredrikshamn 31.10, Raumo 1.11, Rouen 7-8.11, Blyth 10.11, Fredrikshamn 14.11, Raumo 16-16.11, Rouen 21-22.11, Bremerhaven 24.11, Fredrikshamn 28.11, Raumo 29-30.11.
Miranda: Zeebrugge 27.10, Helsingfors 30.10, Fredrikshamn 31.10, Raumo 1-2.11, Ferrol 7.11, Santander 8.11, Zeebrugge 10.11, Helsingfors 13.11, Fredrikshamn 14.11, Raumo 15-16.11, Ferrol 21.11, Santander 22.11, Zeebrugge 24.11, Helsingfors 27.11.

Mistral: Santander 31.10-1.11, Helsingfors 6.11, Fredrikshamn 7.11, Raumo 8-9.11, Santander 14-15.11, Zeebrugge 17.11, Helsingfors 20.11, Fredrikshamn 21.11, Raumo 22-23.11.

Gustaf Erikson
mv Green Selje: North Coast Norway 27.10 - lastar för Ryssland.
mv Finn oak: Helsingfors 28.10, Gdynia 29-30.10, Helsingfors 31.10, Gdynia 1-2.11, Helsingfors 3.11, Gdynia 4-5.1

Bror Husell Chartering
Belgard: anl. 31.10 Ingå.
Magnolia: anl 2.11 Boston.
Nedgard: anl. 31.10 Fécamp.
Ostgard: anl. 30.10 Jakobstad.
Seagard: anl. 30.10 Fredrikshamn.
Sydgard: anl. 27.10 Rochefort.
Transgard: anl. 29.10 Portbury.
Westgard: anl. 31.10 Kaskö.

Kaffe

Den 1 november 2006, kl. 14.00 – 16.00 arrangerar Ålands Teknologicentrum och Ålands företagareförening ett eftermiddagsseminarium med:

Prisutdelning och presentation av de Åländska INNOFINLAND vinnarna.
Föreläsning "Hur jag kan tjäna pengar eller förlora pengar på min idé" av Cristian Westerholm från Patentbyrå BORENIUS & Co.

Kaffe med bulle serveras i restaurang Time Out, pris 3,50 €

APOTEKENS ÖPPETTIDER I NOVEMBER

Central-Apoteket Skarparnsv. 24, tel 19 655	Nya-Apoteket Norrag. 17, tel 16 511
Apoteket har jour:	Apoteket har jour:
1-15 NOVEMBER Månd-fred 8.30-20.00 Lördag 10.00-16.00 Söndag 12.00-16.00	16-30 NOVEMBER Månd-fred 8.30-20.00 Lördag 10.00-16.00 Söndag 12.00-16.00
Apoteket har inte jour:	Apoteket har inte jour:
16-30 NOVEMBER Månd-fred 8.30-17.00 Lörd o. sönd STÄNGT	1-15 NOVEMBER Månd-fred 8.30-17.00 Lörd o. sönd STÄNGT
ALLA HELGONA-HELGEN	
3/11 8.30-17.00 4/11 12.00-16.00 5/11..... 12.00-16.00	3/11 8.30-14.00 4/11 STÄNGT 5/11..... STÄNGT

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

STUDIA GENERALIA

Välkomna till Högskolan på Ålands öppna föreläsningar inom temat Hav tisdagen den 31 oktober kl 18.30

Plats: Auditoriet, Högskolan Södra (f.d. Navigationskolan)

Fil. Dr. Martin Ekman, lärare i oceanografi vid högskolans sjökaptensutbildning föreläser om tidvattnet och Herzogin Cecilies förlisning

Psykatriker Nils G Eriksson, lärare i Crowd & Crisis Management vid högskolans sjöfartsutbildningar föreläser om modern utbildning i krishantering till sjöss

Efter föreläsningarna finns utrymme för frågor och diskussion. Kaffeservering mellan föreläsningarna

Föreläsningarna är öppna för alla intresserade och är kostnadsfria

Välkomna!

Neptunigatan 17, Pb 1010, AX-22111 Mariehamn, Åland, Finland
tel: +358 (0)18 53 7000 ● fax: +358 (0)18 16 913
e-post: info@ha.aland.fi ● www.ha.aland.fi

30.10 - 3.11

Skolmat

Vecka 44
Godby
Måndag: DAGSVERKE.
Tisdag: Skinkfrestelse, sallad, rödbetor.
Onsdag: Korvsås, makaroner, tomat, gurka.
Torsdag: Flygande jakob, ris, sallad.
Fredag: Räksoppa, mjukt bröd, ost.

Kyrkby/Vikingaåsen
Måndag: Strömmingsflundra, potatismos, sallad.
Tisdag: Pasta Carbonara, sallad.
Onsdag: Dillkött, potatis, sallad.
Torsdag: Paella, sallad.
Fredag: Blomkålssoppa, mjukt bröd, pålägg, glasspinne.

Mariehamns stads skolor
Måndag: Sweet & sour på griskött, ris.
Tisdag: Mannagrynsgröt, sylt/saft-soppa, pålägg.
Onsdag: Sjömansbiff, lingonsylt.
Torsdag: Stekt fisk, räksås, potatismos.
Fredag: Höstsoppa, ost, bröd. Salladsbuffé alla dagar.

NYANS SUDOKU Lösning på sid 20

				1		5	2	
9		2	8					
		3			6	4		7
2			5		4			
				1	7		9	6
8	9							
	4	9			2			1
6		5			9			8
						3		

Sudoku HB0069 © Bulls

THE GRUDGE 2

BIO SAVOY Fredag-onsdag kl. 19.30 - F15 - 7,50€

Samarbete för författare

I montern Ålandsboken, mitt Mässcentrum i Helsingfors, samsas två åländska bokhandlar och ett förlag.

De är inte bara på plats för att få inspiration och skapa kontakter med nya förlag - de har också med sig ett flertal författare hemifrån, och hoppas på det viset kunna lyfta fram den åländska bokproduktionen.

Bokmässan i Helsingfors, som inleddes i går, är liksom många andra bokmässor ett virrvarr av syn- och ljudintryck. Montrarna står i en gradmässigt korrekt nätformation och skapar på sitt sätt ordning, men när sedan besökarna anländer och programmet sparkar igång finns det så mycket att se och höra att man allt som oftast finner sig själv irrlande mellan montrarna, följande ett ljud i fjärran eller en skylt som verkar intressant.

Bra så. För det är just mångfalden man som både besökare och utställare vill åt, konstaterar **Pernilla Söderlund** som för Mariehamns bokhandels räkning är en flitig bådadera.

– Framför allt får man inspiration av att vandra omkring, se sig om och träffa folk, säger hon när Nyan får en pratstund med henne och hennes kolleger under torsdagen.

En annan viktig funktion är att knyta kontakter med små förlag, för som hon konstaterar:

– De stora förlagen behöver man inte söka upp, de kommer till oss.

Låna plats

Söderlund står i montern Ålandsboken tillsammans med **Dan Söderlund** från samma bokhandel, **Christina Chabaud-Fransén** från Lisco och **Ben Johans** från PQR-förlag.

En lite märklig blandning i en och samma monter kan tyckas, men det är faktiskt tredje gången de samarbetar på det här viset.

– När jag var här 2001 för att ställa ut **Leo Löthmans** Tangofästningen fick jag låna hyllplats av Lisco, och märkte att det var bättre att samla sig i stället för att vara utspridda, berättar Ben Johans.

Redan till nästa års bokmässa i Helsingfors slog Mariehamns bokhandel, Lisco och PQR ihop sig sig till en gemensam monter.

Sandvarg

Det finlandsvenska programmet under mässan är främst koncentrerat kring den så kallade Edith Söder-

Samarbetar. Montern Ålandsboken är ett samarbete mellan Mariehamns bokhandel, Lisco och PQR-förlag. På bilden står Ben Johans, Pernilla Söderlund, Christina Chabaud-Fransén och Dan Söderlund. De betonar kontakterna som knyts på en mässa som den här.

gran-scenen, där författare efter författare intervjuas om och kring sina nyttgivna böcker.

Torsdagsförmiddagen på scenen är barnböckernas, och åländska **Åsa Lind** utfrågas av **Annika Hällsten** huruvida Sandvargen, som Lind skrivit ett flertal böcker om, finns på riktigt, och om hans relation till flickan Zackarina speglar hennes egen föräldraroll - något som hon skrattande avfärdar.

Katarina Gäddnäs från Kökar är också på plats som intervjuare. Sammanlagt 22 intervjuer ska hon göra under mässan, berättar hon och skyndar sedan vidare för att träffa nästa författare i turordningen.

Yttrandefrihet

Sammanlagt tio scener med non-stopuppträdanden rymms i Helsingfors bokmässa, och allt handlar inte om böcker per se utan också om skriftligt uttryck i allmänhet. Flera paneldiskussioner expertutfrågningar kring ämnet yttrandefrihet, aktuellt till exempel på grund av Muhammedkarikatyrerna och situationen i Kina, äger också rum.

Eftersom en matmässa pågår parallellt kan man under

För barn. Åsa Lind diskuterade sin nya bok om Sandvargen tillsammans med Annika Hällsten, och berättade att barn ofta frågar om Sandvargen finns på riktigt och hur gammal Zackarina är.

bokmässan också se en hel del kokböcker utställda, och åländska stjärnkocken **Michael Björklund** dyker upp på flera ställen under veckoslutet med boken Strömsö:

de bästa bitarna.

Bland övriga åländska författare som står på scen i något skede under bokmässan märks **Valéria Ofter**, **Leo Löthman**, **Fred Forsell**, **Leo**

Lundberg och **Kent Danielsson**.

Mässan pågår till och med söndag.

HENRIK JANSSON

notiser

Anders Frostenssons

psalmer är tema för den musikgudstjänst som Ålands Kyrkosångskrets inbjuder till i Jomala kyrka söndagen den 29 oktober 2006 kl.18 under rubriken "Guds kärlek är som stranden och som gräset". Barnkörer, kyrkokörer och kantorer medverkar. Talare är kaplan Roger Syrén och som solister medverkar **Siv Ekström**, **Ida Kronholm**, **Kjell Frisk**, **Henrik Östman**, **Linn Ekebon** och **Göran Blomqvist**.

Anders Frostenson avled den 4 februari i år, 99 år gammal. Han skulle alltså ha fyllt 100 år i april. Frostenson har skrivit 600 psalmer och visor, berättar **Kaj-Gustav Sandholm** i kyrkosångkretsen i ett pressmeddelande. □

Ytternäs skolas läsprojekt

får möjlighet att presentera sig på årets svenska skolförum i Älvsjö i Sverige i början av veckan. Skolbibliotekarie **Elspeth Randelin** är i Älvsjö från måndag till onsdag och får varje dag hjälp av en lärare från skolan av samt även en förälder och en elev som reser över.

– Eftersom det är fråga om ett gemensamt Hem- och Skola projekt är man speciellt glad över att få föräldrarna och barnen med, säger Elspeth Randelin.

Skolform ger skolfolk möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter. Tanken är att man skall kunna lära av varandra, lyssna, diskutera och knyta nya kontakter. Under tre dagar presenterar ett sextiotial aktörer från hela Sverige olika framgångsrika utvecklingsarbeten för varandra. □

Körbesök får Vårdö och Brändö

i helgen, förutsatt att vädret tillåter färjan från Åbo att ta i land i Långnäs natten till lördag. Det är en projektkör från Kronoby församling med 25 ungdomar som kommer till Åland. Kören har under året arbetat med ett beställningsverk, en musikvideo med lovsånger, berättar ungdomsledare Tom Wiklund. Kören ger konsert i Vårdö bönehus kl.19 på lördag kväll och åker på söndag vidare vidare med skärgårdstrafiken för att medverka i gudstjänsten i Brändö kyrka kl. 15. Dirigent är **Iselin Strandvall** medan **Karin Abbor** ackompanjerar på piano. □

Lill Anne Kull som nyligen

ställde ut målningar på galleri Skarpans i Mariehamn är nu aktuell med en utställning på galleri Joker i Norrtälje, berättar Norrtälje Tidning. Det handlar till en del om samma havsnära målningar som fanns med i utställningen i Mariehamn, men också studier efter modell. "Strand- och hudnära" kallar hon utställningen, Sedan slutet av sextioalet har Lill Anne Kull, med sommarviste i Lemland, varit bosatt i Norrtälje. □

ÅLANDS MUSEUM

Lär dej virka mormorsrutor på söndag kl. 12-14. Instruktioner och material finns på plats.

Sista chansen att se Måldjuret & lopporna - en leksakshistoria i plast

FILMHELG I ÅLANDS KONSTMUSEUM

CRISS-CROSS är ett filmprojekt som undersöker gränserna mellan spelfilm, dokumentärfilm och konstfilm. Filmerna, som kommer från Norden och Baltikum, är valda av en nordisk jury och sammanställda till två programhelheter av Nifca, Nordic Institute for Contemporary Art. Filmerna är textade på engelska.

Program finns på www.museum.ax och i museets reception.

Lördag 28.10 kl. 12.15-16 Tema: Family/Domestic, 8 filmer
Söndag 29.10 kl. 12.15-16 Tema: Identity/Portrait, 7 filmer

Sista chansen att se BERÖRING - utvidgade porträtt av Harri Larjosto

Janne Holmén föreläste

Läroböcker känsliga för politiska förändringar

Läroboken förändras alltid när det sker politiska förändringar. Det säger filosofie doktor Janne Holmén, som i går kväll inbjödits för att hålla Ålands kulturstiftelses offentliga föreläsning.

”Skrev Stalin din lärobok?” var den utannonserade rubriken och föreläsningen byggde på den doktorsavhandling som Holmén disputerade på vid Uppsala universitet i maj. Avhandlingen, som Nyan skrev om i början av maj, handlar om de bilder av USA och Sovjetunionen som läroböckerna i Norden förmedlade under kalla kriget. Arbetet sträcker sig ända fram till år 2004.

Anpassning

Holmén har sökt svar på frågan om utrikespolitiken i Finland, Sverige och Norge påverkade den syn på supermakterna som kommer fram i läroböckerna i historia, geografi och samhällskunskap i högstadiet och gymnasiet. Att en sådan påverkan finns kunde han visa. Närmast handlar det om en indirekt påverkan, att såväl läroboksförfattarna som för-

lagen anpassar sig efter de politiska förhållanden som råder. Och det gäller också de instanser som granskar och utvärderar läromedlen.

Det han också fann var att läroböckerna inte är så konservativa och svårföränderliga som man ofta tror. Läroböcker är tvärt om politiskt känsligt material och förändringar kan ske snabbt.

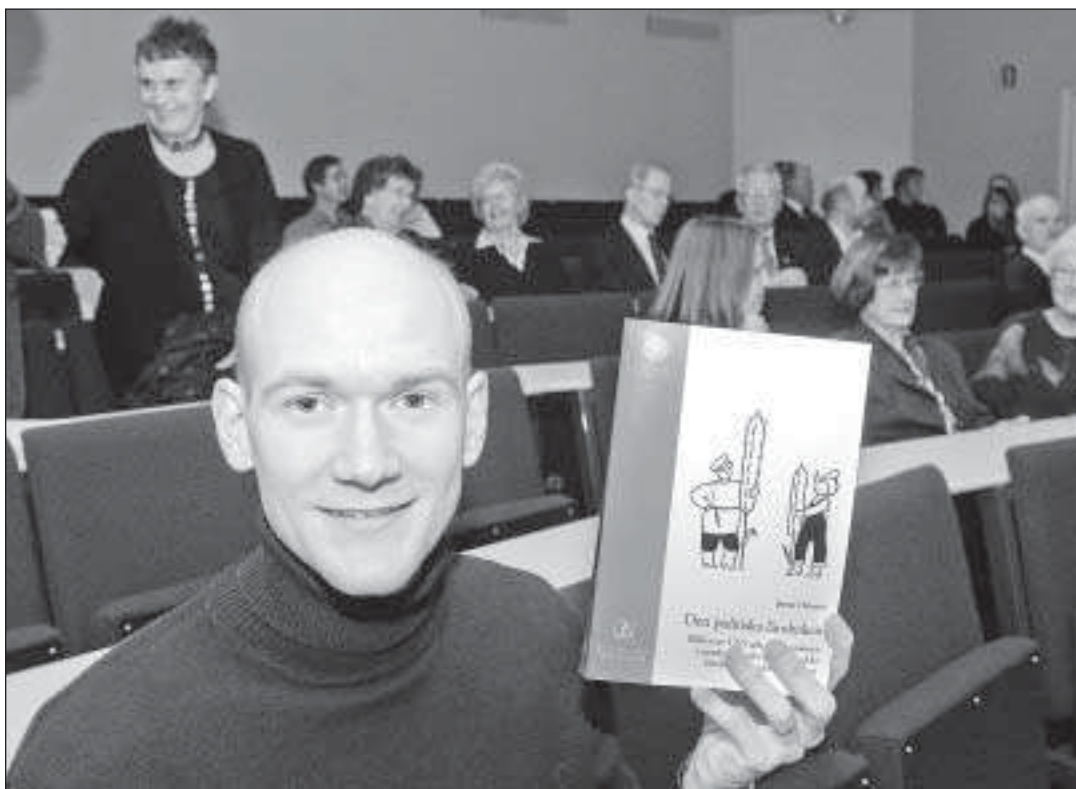
Föränderliga

Därför har de läroböcker som används i dag redan anpassat sig efter de stora förändringar som skedde i och med det gamla Sovjetunionens fall för ett femtontal år sedan. Holmén konstaterar att det ju hela tiden kommer ut nya upplagor.

I Svenskfinland är förändringen kanske något långsammare än på finskt håll eftersom resurserna är mindre, men också här förändras läroböckerna snabbt när det sker politiska förändringar, konstaterade Holmén när Nyan samtalade med honom inför gårdagens föreläsning.

Efterfrågad

Sedan Janne Holmén disputerade i våras har hans kunskaper varit efterfrågade i flera

Föreläsare. Janne Holmén höll Ålands kulturstiftelses offentliga föreläsning i går kväll. Foto: ERKKI SANTAMALA

sammanhang. I veckan var han till exempel tillsammans med författaren och krigsvetteranen **Harry Järv** med som kommentator i ett inslag i SVT24 som gällde de massgravar som upptäckts i Villmanstrand. Nyligen var han också inbjuden till Åbo som föredragshållare. Han har också recenserat en del histo-

risk litteratur på senare tid.

I går berättade han också att han nu söker forskningsmedel och stipendier för nya forskningsprojekt, men att inget ännu är avgjort.

Stipendier

I samband med gårdagskvällens föreläsning kungjorde stiftelsens ordförande **Hen-**

rik Gustafsson också årets tipendier. Stiftelsen och dess fonder fick i år in 32 ansökningar om understöd och delade sammanlagt ut drygt 68.000 euro. Nyan har tidigare publicerat namnen på stipendiemottagarna.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

FST-program har spelats in på Åland

FST-programmet Seportaget har i fem dagar filmat på Åland. Dokumentären om hur åländska muslimer firas ramadan sänds den 18 december i FST-kanalen.

– Jag ville göra ett program med svenskspråkiga muslimer, därför kom vi till Åland och gjorde programmet, säger **Chri Åhman** som är redaktör för programmet.

Muslimer världen över har nyligen firat att fastemånaden, ramadan är över. Det firas med en stor fest, id al fitr, och Seportaget kommer att handla om hur några av ålands muslimer, **Benn Haidari** och **Mariam Nordberg**, har förberett sig och firat id al fitr.

– Filmteamet har varit med då Benn och Mariam har köpt leksaker till sina respektive barn, det skall vara festligt under fitr, och båda har gjort mycket god mat, säger Chri Åhman som själv talar arabiska och är intresserad av arabisk kultur.

– Jag har inte varit på Åland så här länge i ett sträck förut, men det har varit roligt att vara här. Jag har fått idéer till en till doku-

mentär och har redan pratat med en person som vi skall göra en dokumentär om i januari. Jag letar alltid efter idéer för dokumentärer.

Seportaget är en trettio minuter lång dokumentär som tar upp samhällsanknutna ämnen.

– Dokumentär är att följa med var intervjuobjektet gör, så innehållet har styrts av vad Benn och Mariam gjort i veckan.

Ovant

Det var ingen ny upplevelse för Benn Haidari att stå framför kameran, ändå var det svårare än väntat att göra en dokumentär.

– Det krävs mer skådespel av en dokumentär, jag får aldrig titta i kameran trots att den kan vara närgången. Det har varit lite knepigt.

Benn Haidari menar att det finns många muslimer på Åland, men att få vill offentliggöra sin tro.

– Man är rädd för att bli stämplad som terrorist, det gör att man inte kommer ut.

Mariam Nordberg är ordförande för Ålands muslimska förening och har valt att ta med sig filmteamet till Ålands konstmuseum.

– Jag är intresserad av

lakttagen. Mariam Nordberg tog filmteamet till Ålands konstmuseum. Kameramannen är Pekka Pylkkö och ljudtekniker Atte Kaartianen. Foto: ERKKI SANTAMALA

konst, men det har varit en ny upplevelse att bli filmad. Det har varit lite otäckt och pinsamt, säger hon.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Samlar idéer. Chri Åhman kom till Åland och gjorde ett avsnitt av Seportaget här för att få prata med svensktalande muslimer i Finland.

Foto: ERKKI SANTAMALA

notiser

Nygammal blues med total intensitet

blir det på Park på lördag.

”Total intensitet från första stund: varje ackord, varje takt, varje ton räknades och ingenting fuskades bort. Proffsigt!”, ”Trots de tydliga rötterna i den vita engelska bluesboomen för fyrtio år sedan så gör de något eget av det”. Det är ett par av de omdömen som kritiker levererat efter att ha sett och hört svenska Eric’s Bluesband.

Sångaren och gitarristen **Eric Hansson** dansade jazzdans som barn men sedan tog förebilderna **Eric Clapton, Stevie Ray Vaughan, Robert Johnson, Jimi Hendrix** över och sedan 1999 leder han Eric’s Bluesband.

Bandet har spelat in flera skivor, den senaste släpptes i juli i år, och på lördag ställer det sig på Parks scen för att möta Ålands bluespublik.

Den som inte är fast besluten att se **Ted Åström** sjunga **Johnny Cash** på Dinos på lördag bör nog passa på att se Eric och hans vänner på Park. Det ska vara bland det bästa Sverige har i bluesväg just nu. Missar du spelningen kan du bege dig till Vasa den 3 november och se dem spela på Halloween Bluesfestival. (as)

Kökarsprästen Peter Karlsson,

gift med författaren **Katarina Gäddnäs**, är gäst i programmet ”Å andra sidan” i Radio Vega i kväll kl. 21.10. Redaktör för programmet är **Jessica Monrney**.

Peter och Katarina harv levt tillsammans i 18 år men eftersom Katarina är så mångsidig i sitt skrivande så känner Peter inte igen hennes texter, heter det i programinformationen från radio Vega.

– Vissa tankemonster känner jag igen, men det föds hela tiden nya saker, säger han.

För den som arbetar med texter är Kökar ett bra ställe att leva på anser han.

– Om man får skrivkramp eller tunghäfta så går man ut och går lite, och så småningom klarnar tankarna. □

Ledigt annonsutrymme

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel. 23 444

Nya Åland
☆☆☆

Har du tagit upp båten?

Ålandsvägen 31. Tel. 29 000, fax 17 737
www.alandiabolagen.com

Konst som terapi

Välgörande låta andra hjärnhalvan arbeta

Är man högerhänt kan det vara givande att låta den vänstra handen arbeta. Det gjorde Lena Wilson-Laajali som konstterapi för några år sedan. Resultatet ställer hon just nu ut i biblioteket på Föglö.

Lena Wilson-Laajali kommer ursprungligen från Närpes i Österbotten. Hon kom första gången till Åland år 1989 och stannade till 1999. Efter en operation som inte lyckades som det var tänkt är hon numera sjukpensionerad. I fjol kom hon tillbaka till Mariehamn efter några år i Österbotten. Det var också

i Österbotten som hon gick i terapi för konstterapeuten Britt-Marie Kamppinen.

Lena Wilson-Laajali är ordförande i fotoklubben Obscura och har också sysslat en hel del med fotografering. Målet har hon också gjort utöver konstterapin, men säger att hon inte är särskilt förtjust i traditionellt måleri.

– Det ligger inte för mig att måla av en vas på ett bord eller fotografera landskaps som jag sedan målar av. Det blir för petigt eftersom jag är lite för mycket perfektionist, när jag målar.

Annorlunda bilder

Det skapande hon fått utlopp för i konstterapin gillar hon mycket bättre.

– När jag målar med vänster hand och använder höger hjärnhalva blir det bilder som jag själv tycker om, annorlunda, djupare, tagna ur det undermedvetna.

Hon förklarar att det inte är det avbildande elementet i konsten som tilltalar henne utan främst form och färg. Det samma gäller också när hon fotograferar.

Om själva konstterapin, som terapiform, och de re-

sultat som man kan nå med den, har hon också bara gott att säga.

– Konstterapin får fram sådant som man inte tänker på dagligdags. Om man känner att man sitter fast så är det en terapiform som kan lösa upp knutarna. När man målar och låter den andra hjärnhalvan arbeta får man ofta aha-upplevelser. Man ser var problemen sitter och var lösningen finns. I terapin ingår också att man skall skiva texter till bilderna och sådana texter finns med på utställningen.

Lena Wilson-Laajali rekommenderar konstterapin varmt och hon är glad över att hon hört att det nu också finns någon ålänning som utbildar sig i konstterapi.

Utställningen i biblioteket i Föglö Degerby, som hon kallar "Min högra hjärnhalva", är öppen åtminstone hela november och kan ses under bibliotekets öppettider.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Målar. Lena Wilson-Laajali med några av de målningar hon gjort som konstterapi. Andra alster av henne kan just nu ses i en utställning i biblioteket på Föglö.

Foto: STEFAN ÖHBERG

notiser

En av utställningens bilder.

Riitta Eckerman ställer ut

■ Fotografier från Afrika i stadsbiblioteket i Mariehamn. Utställningen har sin vernissage på måndag kväll kl. 18-20 och allmänheten är varmt välkommen.

Riitta Eckerman, som numera är bosatt i Helsingfors, har gjort många resor till Afrika där hon gillar värmen, människorna och kulturen. De bilder som hon nu visar i Mariehamn kommer från en kryssning som vid årsskiftet 2004-2005 förde henne till Senegal, Gambia och Kap Verde. Utställningen i stadsbiblioteket pågår under två veckor. Den avslutas den lördagen den 11 november i samband med att det hålls en mångkulturell kväll med program i biblioteket.

Riitta Eckerman kommer ursprungligen från Uleåborg, men har också bott länge i Helsingfors dit hon nu återvänt efter åren på Åland. □

Godby Mässan 18-19 november kl 11-17 tfn 0457 5267 449

Premiär för Cumulus!

Få ett presentkort på

15%
av köpesumman

1.945,-
inkl bäddmadrass, exkl ben

1.740,-
inkl bäddmadrass, exkl ben

CUMULUS K2200 Prisvärd kontinentalmadrass med dubbelfjädrande underbäddar. Vändbar madrass med pocketspringresårer. Ben väljs separat.

Resårmadrass K2200, 180x200 cm 1.395,-
Bäddmadrass B9200, 180x200 cm 345,-
RUTA 2-dels bäddset 46,-

PREMIÄRERBJUDANDE!
Köp Cumulus och får mer! Du som köper Cumulus resår och/eller bäddmadrass får ett presentkort på 15% av köpesumman som du använder på andra EM-varor.

ERBJUDANDET GÄLLER T.O.M. 12/11 GÄLLER EJ CUMULUS RESÅR- OCH BÄDDMADRASSER.

ASSA PÅ!
Nu får du en sängkjol på köpet när du köper utvalda överkast!

Nyhet!

Taklampa

29,-

Golvampa

69,-

Bordslampa

19,-

MISTAL Taklampa i tyg. Ø 37 cm **249,-** (ord. pris 399,-)
SCIROCCO Bordslampa med skärm i tyg. H 47 cm. Finns i ek och valnötsfärg **179,-** (ord. pris 279,-)
CIRRUS Golvampa med skärm i tyg. H 141 cm. Finns i ek och valnötsfärg **599,-** (ord. pris 799,-)

CUMULUS S2310 Komfortabel ställbar säng med dubbelfjädring. Överdel med zonindelade pocketspringresårer. Motor med nödsänkning och handkontroll för justering av lägen. Medar väljs separat.

Resårmadrass S2310, 90x200 cm 1.695,-
Bäddmadrass B9210, 90x200 cm 250,-
RUTA 2-dels bäddset 46,-

890,-

67,-
ord. pris 105,-

BOSS SÄNG ek fanér
180x200 **890,-**

JENNY Broderat överkast i 100% bomull. Begränsat antal.

www.em.com

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:

Måndag 9-19
Ti, on, to 9-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

Skönt att komma hem.

Joel Laakso cello

Ilari Angervo altviolin

Taija Kilpiö 2:a violin

Petri Aarnio 1:a violin

NYA HELSINGFORS- KVARTETTEN

Haydn – Kaipainen – Beethoven

St Görans kyrka, Mariehamn 5.11 kl.19.00

Biljetter 15/10 €. Fököp och reservationer: Andelsbanken, tel. 6330.

VIKING LINE

ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND
www.andelsbanken.fi

KATRINA
KULTURFÖRENINGEN
... på det utöver det vanliga

Billigare med Nyankortet!
Nyankortet
Nyankortet

Säsongens sista match! wiklöf holding arena

IFK – FF Jaro
Söndag 29 oktober kl 18.30

wiklöf holding

ibh
BEST-HALL

KANTARELLEN

BYGG
VARHUSET

SHT

ÅLANDS
TURIST &
KONFERENS

drinks
Logistics
partner

MATHIS
Punkten

HOTELL
POMMERN

ME
GROUP

MP
MARIEHAMNS PARTI

HOTELL
KOKKOLA

EDAFÖR

Mathias Eriksson

MATHIS
Punkten

Alvas Bar
BAR DISCOTEK PUB

ME
GROUP
CAMP SOLUTIONS

Atkipelag

Linsalu

—
SVENSKA
HEM

LÄSA | JOBBA | SOVA | SURFA | SLAPPA | NJUTA | SE PÅ TV...

JENSEN®

Liggkomfort i fokus

Just nu specialpriser på Jensen ställbara sängar

Sängarna som gör ditt sovrum till mer än bara ett sovrum.
Köp eller beställ före 19 november, så kan du spara
upp till 1 000:- per liggplats!

-15%
RABATT

Några prisexempel:

Jensen Royal Flexi, 90x200cm, (2040:-) **1730:-**

Jensen Ambassadör Active II, 90x200cm, (2490:-) **2110:-**

Jensen Supreme Dynamique, 90x200cm, (3945:-) **3350:-**

—
SVENSKA
HEM

BRA MÖBLER

Flygfyrsvägen tfn 31 744, www.svenskahem.se
Mån 9.00-19.00, tis-tors 9.00-17.30, fre 9.00-17.00, lör 10.00-14.00

HÖSTMÖTEN

Lokalavdelningen i Finström

Höstmöte tisdag 31 oktober kl. 19.00
i Ålands idrottscenter, konferensrum "Vågen"
Stadseenliga förhandlingar
Viveka Eriksson informerar om aktuella politiska frågor.

Lokalavdelningen i Saltvik

Höstmöte onsdagen den 1 november kl. 19.00
i kommundgården i Nääs.
Stadseenliga förhandlingar.
Budgetarbetet i kommunen.

Lokalavdelningen i Jomala

Höstmöte söndag 5 november kl. 18.00
i kommundgården (ingång via norra trappan)
Stadseenliga förhandlingar
Gäst: vicetälman Viveka Eriksson.

Lokalavdelningen i Sund

Höstmöte torsdagen den 16 november kl. 19.00
i Sunds skola, matsalen.
Stadseenliga förhandlingar
Gäst: Robert Lindfors berättar
om kommunstrukturer

SUCEEN VÄXER
★★★★★
redan 30.000
FÖRNYADE
HEM

**Mera synligt
till samma
pris!**

Kök	Badrum	Garderob	Innerdörrar

-Elega förnyar behändigt ditt kök för upp till 50% billigare
-Super-tjänst från planering till montering, du lyckas säkert!
-Drag också nytta av skatteavdraget!
-Byte av endast luckor efter mått

ELEGA®
Ge hemmet ett nytt utseende

Henrik Lammi
tel. 0400 964 890
www.elega.fi

Säkerhetsmo

1. Lotta Eriksson från Lemland

● Reser du ofta?

– Ja, inom Norden så far jag ganska ofta till Sverige och Finland.

● Brukar du tänka på säkerheten då, vad gäller pass och plånbok?

– Ja, jag har alltid alla grejer i väskan, dit jag lägger dem automatiskt, men det är inget som jag tänker så mycket på annars.

● Har det hänt någon gång att du blivit bestulen på pass eller plånbok?

– Nej, aldrig.

blivit bestulen på min plånbok, men då hade jag väskan under bordet.

3. Anna-Maria Sundell från Finström med dottern Lova.

● Reser du ofta?

– Egentligen inte, bara någon gång till Sverige.

● Brukar du ha pass och plånbok på något riktigt säkert ställe då?

– Ja, i innerfickan eller i väskan över axeln.

● Har du något bra tips på var det säkraste stället är att förvara pass eller plånbok på?

– Ja, det är väl innerfickan på jackan.

● Har du blivit bestulen någon gång?

– En gång på Kantarellen blev jag bestulen på plånboken, men jag fick den tillbaka av polisen sedan, även om den var tom. Men annars jag har aldrig blivit bestulen på någon res, nej.

2. Sol-Britt Nordlund från Hammarland

● Brukar du resa ofta?

– Nej, inte så ofta.

● Då du gör det, brukar du då tänka på säkerheten vad gäller pass och plånbok?

– Jo, det är klart man tänker på det.

● Var brukar du då ha plånbok och pass?

– I handväskan.

● Brukar du tänka på att man kan bli bestulen?

– Jo, jag har alltid väskan under bevakning.

● Har det hänt att du blivit bestulen någon gång?

– Nej faktiskt inte... eller jo, en gång på en restaurang har jag

4. Natalia Mattsson från Ukraina

● Reser du ofta?

– Inte så jätteofta, nej.

● Brukar du förvara pass och plånböcker på säkra ställen?

– Ja, jag har väl dem i handväskan.

● Har du något bra tips på var det bästa stället är där man kan ha pass eller plånbok?

– Jag vet inte, alla bestämmer väl själv hur det känns säkrast och bekvämast.

Luciakandidaterna 2006

Vem vill du se som årets Lucia?

Rösta och ge samtidigt ditt bidrag till luciainsamlingen.

Du kan också bidra till insamlingen genom att köpa lucialotter och luciamärken.

Ge ditt bidrag!

Hjälp lucia
hjälpa

Rösta på Ålands Lucia 2006

Jag ger min röst åt kandidat nr. _____

Jag understöder årets luciainsamling med _____

skriv summan som bifogas

Årets insamlade luciamedel går till
Enskilda hjälpbehövande på Åland.

Bidrag kan också sättas in på
luciainsamlingens konton i alla banker.
Röstsedeln bör vara hos Folkhälsans luciakommitté,
Styrningsgatan 10, 22100 Mariehamn
senast fredagen den 1 december kl. 12.00.

Namn: _____

Hemkommun: _____

I SAMARBETE MED

nyan.ax

mt MARIEHAMNS
TRYCKERI AB

Välkommen till vår gata, Uppgårdsvägen, i Dalbo då vi företagare tillsammans arrangerar

DALBO

PÅ LÖRDAG 11-14

Boka lördagen, tag vänner och bekanta med dig och kom och se vad vi erbjuder!

Mariehamns
PERSONDATORER ab

berrolfs

Klädbutik
KAZU

- Det handlar om kvalitet -
BILCENTER

Nya Åland
☆☆☆

edvetna resenärer

5. Ken Lindberg från Mariehamn

● Reser du ofta?

– Jadå.

● Brukar du tänka på att du kan bli bestulen på pass eller plånbok då?

– Jo, jo alltid... Jag tänker på det för mycket förmodligen, skrattar han.

● Har du något särskilt tips på var man kan förvara

pass eller plånbok?

– Ja, jag brukar alltid ha det i en sådan där grej runt halsen, jag vet inte vad det heter. Det är väl säkraste stället... ja, man ska nog absolut inte ha dem i bakfickan.

Text och foto:

NOEMI KISS-DEÁKI (prao)
redaktion@nyan.ax

Spänn fast säkerhetsbältena!

Dolly är på väg ...

Dolly Parton i Globen

Den legendariska sångerskan, skådespelerskan och låtskrivaren Dolly Parton gör i vår en Europaturné för första gången sedan 1970-talet. Med hits som 9 to 5, Here You Come Again och självklart I Will Always Love You, samt ny musik, nya uppsättningar och kostymer. Publiken kommer att bjudas på en oförglömlig kväll med Dolly Parton.

Avresa: 16.3. 2007, 2 dgr Pris: 189 euro

LG Hockey Games i Globen

Hockey när den är som bäst. Vi ser matchen Ryssland-Tjeckien och Sverige-Finland.

Avresa: 11.2.2007, 1 dag Pris: 95 euro vuxen, 82 euro barn under 12 år

Bussplan, tfn 22 570 www.sundqvists.com

BIRKA CRUISES

På Birka Paradise är ingen dag den andra lik

Nu har hösten startat med kryssningar fyllda av spännande underhållning och folkkära artister. Här ett urval ur höstens veckoprogram.

Tisdag: Birka Bingo - spel och show med Lotta Engberg eller Babsan. Veckans roligaste dag med bingospel, allsång och musik.

Onsdag: Paradise Dance Café - dans och talkshow med Tony Irving. Humoristisk underhållning med överraskande inslag.

Torsdag: Paradise Glamour - kryss med mode, styling och flärd. Modevisningar, styling och skönhetsråd.

Boka på telefon 27 330

Tänk om världen var lite mer som PARADISE

1-ÅR I LUFTEN lördagen den 28 oktober 2006

Kom och fira med oss.

Träffa vår trevliga personal och titta in i våra flygplan. Vi bjuder på kaffe/läsk med bröd och chips till alla.

Vinn en resa till Stockholm
Var med i vår tävling. Vi lottar ut 70 resor (gäller resa 27, 28, 29 dec-06 samt 2, 3, 4, 5 jan-07)

Vi håller öppet hus

lördag 28.10 kl. 11.00 - 15.00 på Mariehamns flygplats

Program

SteelFm flight nr 1, incheckn. 10.30, avgår 11.00, landar 11.30
SteelFm flight nr 2, incheckn. 11.30, avgår 12.00, landar 12.30

Flygningarna gäller enbart vinnare i SteelFm:s lyssnartävling.

12.45 Air Ålands VD Anders Alm informerar om nyheter.

13.00-14.30 Möjlighet att gå ombord och titta på flyg, träffa vår besättning och tekniker.

Vi bjuder på kaffe/läsk med bröd och chips.

Rökka-Börje serverar korv mellan 12.00-14.00

Information och bokning även via vårt servicekontor, telefon +358-18-17 110 eller via din resebyrå.

www.airaland.com

Så reser du säkert

Polis, resebyrå och bank tipsar

Någon stjälar din plånbok och resan får ett abrupt slut. Eller ännu värre, någon stjälar handväskan med pass, plånbok och alla resedokument, du står i ett främmande land och vet inte vart du skall ta vägen. Nyan tipsar idag om hur man reser säkert, och hur man kommer hem med alla pengar i behåll - ja, förutom dem du shoppat upp förstås.

Ålandsresors resebyråchef **Anna-Lisa Sandell** menar att det ganska sällan händer att folk på deras resor blir bestulna utomlands, även om det gäller att vara försiktig och hålla ordning på sina saker.

– Det finns många ställen ute i världen där resenärer bör iaktta försiktighet, man skall hålla koll och använda hotellets värdeförvaring.

Hon ger också några konkreta tips:

– Förvara inte pengarna lättåtkomligt i till exempel en ryggsäck, och tänk på att smycken lätt kan rivas av. Lämna absolut inte kappsäcken obevakad på flygfäl-

tet, men om något händer rekommenderar vi att man kontaktar polisen på ort och ställe.

Polisens tips

Kommissarie **Jan Nordin** ger två tips för en säker och stöldfri resa:

– Ta en kopia av passet, helst en färgkopia, som du förvarar i botten av resväskan och förvara inte alla pengar på samma ställe.

Om man blir bestulen under en resa är det oftast förlusten av passet som vållar störst problem, men kontakten med en ambassad förenklas avsevärt om man har en kopia på sina resedokument.

– Värdehandlingar som

bankkort och visakort skall man inte bära med sig utan förvara i hotellets kassaskåp. Dessutom skall pengar inte förvaras i en lättåtkomlig ficka utan i en inneficka med dragked eller en magväska. Om man reser i par rekommenderar vi att man har egna kort, säger Jan Nordin och medger att polisen ofta är för sent ute.

– Tyvärr ger vi oftast råd först efter att man blivit bestulen.

Man kan välja mellan att anmäla stölden direkt på plats eller vänta tills man kommer hem.

– Juridiskt har det ingen betydelse var man gör sin anmälan, men tror man att polisen kan göra något direkt skall man förstas anmäla på plats.

Bankkort

Kerstin Karlsson, service- rådgivare på Nordea, rekom-

menderar att man alltid har två bankkort med sig på resor.

– De skall man inte förvara på samma plats, om ett blir stulet har man det andra kvar.

Blir bankkortet stulet skall man omedelbart ringa det servicenummer man får då man fick bankkortet hempostat.

– Både numret man skall

använda för att spärra kortet och information om hur man skall ringa om man befinner sig utomlands finns i brevet som kom med kortet, säger Kerstin Karlsson.

Då ett kort blir spärrat slutar det fungera omedelbart.

Säkert. Plånboken skall under en resa förvaras i en ficka med dragked och inte innehålla alla dina kort och pengar.

Foto: ERKKI SANTAMALA

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

RES BEKVÄMT MED BUSS OCH BÅT!

Visste du att landsortsbussens linjer 2, 3 och 4 kombinerar med Ålandsfärjans 08.00-tur Mariehamn–Kapellskär?

Detta gäller måndag till fredag, ej helgdagar.

Boka ditt busspaket Mariehamn–Stockholm t/r för EUR 12.

Ifall du stannar i Norrtälje är priset EUR 6 t/r.

Nu har vi busstransfer mellan Mariehamn och Långnäs till och från natrutternas. Sundqvists buss avgår från Viking Lines resebutik på Stora-gatan en timme innan avgångarna från Långnäs till Stockholm och Åbo. Bussen avgår efter fartygens ankomst till Långnäs direkt till Mariehamn. Pris: vuxen EUR 10, barn EUR 5. Köp biljetten direkt på bussen!

Läs mera om höstens resor i tidningen Resglädje som du hittar hos Viking Line, Sundqvists buss och på Ålandsfärjan.

Trevlig resa!

VIKING LINE

Vid sjukdom

-Alla som omfattas av den finländska sociala tryggheten kan ansöka om det europeiska sjukvårdskortet då de planerar att åka till ett EU-eller EES-land eller till Schweiz. Kortet söks från FPA

-Ta med recept på de mediciner du tar med på resan

-Undersök i god tid vilka vaccinationer som är obligatoriska och vilka som rekommenderas för Ditt resmål. Vaccinera Dig och anteckna dem i Ditt internationella vaccinationsintyg.

-Företrat vatten och iskuber hör till de vanligaste smittokällorna. Koka upp vatten och mjölk och drick fabriksstillverkade drycker på flaska.

-Undvik glass och kall mat. Skala frukter

-även tomater. Drick rikligt och använd mycket salt för att kompensera vätskeförlusten, om du

befinner dig på varma breddgrader.

-Packa mediciner och nödvändig vårdutrustning i handbagaget för den händelse flyget försenas eller bagaget försvinner.

Olyckor

-Miljön och rytmen i trafiken skiljer sig ofta mycket från det Du är van vid hemifrån. Olycksrisken är därigenom större. Hyr Du bil så kontrollera noga att den är i gott skick, speciellt däck, bromsarna och säkerhetsbälten. Var extra försiktig.

-Undvik kontakt med djur på främmande ort. Hundar, katter, ormar, insekter med mera. De kan sprida sjukdomar, t.ex. rabies, masksjukdomar och malaria.

-Om du skulle bli sjuk eller råka ut för ett olycksfall så skall du omedelbart kontakta en

läkare. Spara kvitto på alla dina utlägg för läkare, mediciner och andra vårdkostnader. Begär läkarintyg.

-Vid svåra skador som kräver hemtransport kontakta ditt försäkringsbolag.

Stöld

-Håll i dina värdeföremål eller lämna in dem till förvaring.

-Lämna inte pengar, kamera och andra dyrbara saker i bilen eller på hotellrummet.

-Var försiktig på badstranden, i restaurangen och på allmänna platser.

Skador på föremål

-Anteckna eventuella skador på resgods noggrant. Misstänker du ett brott gör polisanmälan och se till att du får ett intyg på brottanmälan.

-Om ditt resgods skadas under transport med järnvägs-, flyg-, båt- eller annat transportbolag, skall du omgående anmäla skadan till transportbolagets representant och be om intyg.

-Har du själv orsakat skada som du måste ersätta bör du genast ta kontakt med reseledaren. Om skadan är allvarlig bör du även vända dig till den lokala polismyndigheten. Begär kvitto på den ersättning du blir tvungen att betala på platsen. Spara alla kvitton som hör till skadan.

-Utred skadan noggrant på platsen och anteckna åtminstone följande saker:

Vad som inträffat

var och när vem som orsakat skadan

Eventuella vittnen

Övriga viktiga detaljer.

Källa: Alandiabolagens hemsida

**Annonsera i
den tidning
du själv läser!**

**Ring och
tipsa!**

0457-313 4444

Nya Åland
☆☆☆

Möt hösten med nöje!**Skebo Herrgård**

Lyxa till det i vacker 1700-tals miljö i hjärtat av Roslagen! Kulinariska upplevelser, härliga hotellrum och klassisk tebuffé! Lugn och ro, romantik och avkoppling. På hotellet finns också SPA-avdelning.

Pris: 190€/person.

Inkl. personbiljetter på Eckerö Linjen tur/retur, tebuffé, övernattnings i dubbelrum med frukostbuffé, ett glas champagne och 4-rätters herrgårdsmeny.

Dansweekend i Uppsala

Koppla av, njut av god mat och dryck och dansa till kända svenska dansband på restaurang/nattklubb Flustret.

Pris: 76,50€/person.

Inkl. personbiljetter på Eckerö Linjen tur/retur, del i dubbelrum på Hotell Uppsala med frukost, entré till Flustret, välkomstdrink och 2-rätters middag.

Teater och show!

Utbudet är stort och möjligheterna oändliga. Vi hjälper dig gärna med bokning av teaterbiljetter då du bokar hotellpaket via Eckerö Linjen!

Hotell i Stockholm

Exempel, helgpris:

Hotell Tegnérslunden

102€/dubbelrum

Scandic Hotell Kungen Kurva

68,35€/dubbelrum

Scandic Hotell Continental

126€/dubbelrum

Priserna inkl. personbiljetter t/r, övernattnings med frukost.

ECKERÖ LINJEN

Tel. Växel 28 000. Bokning 28 300. www.eckerolinjen.ax

TURKU AIR
BUSINESS FLIGHTS

BOKN./FÖRFRÅGN. PER TELEFON:

018-634 500

ÖPPET KL 07.00–15.30

BOKN./FÖRFRÅGN. PER E-POST:

info@turkuair.fi

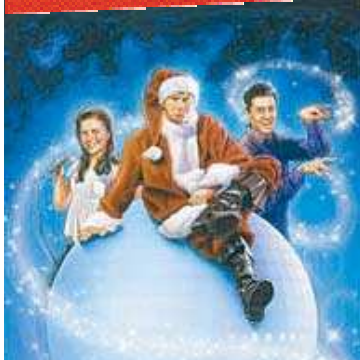
Vi flyger även
TAXIFLYG.
Begär offert

TURLISTA VARDAGAR:

MARIEHAMN – ÅBO	ÅBO – MARIEHAMN
08.00 12.00 16.30	07.00 11.00 15.00

Barnsligt kul... och sen lite kul för pappa!

**Lattjo
Lajban**

JULKUL

– med Lattjo Lajban, i Globen

Häng med och träffa Markoolio, Amy Diamond, Tobbe Trollkarl, Mallan & Wendy samt en hemlig gäst från årets IDOL!

Det kommer att skrattas, sjungas, jublas och dansas. Det blir allsång, trolleri, äventyr och massor med busiga upptåg.

DETTA ÄR ÅRETS HÄFTIGASTE FAMILJESHOW!

9.12, 1 dag. Pris: 73,-/vuxen, 69,-/barn under 12 år, 65,-/barn under 6 år. I priset ingår buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, entré till Globen.

DISNEY ON ICE

– Princess Classics, i Globen

Kom med och känn dig som en prinsessa för en dag!

Vi träffar Askungen, Törnrosa, Mulan, Ariel, Belle och Jasmin i sju klassiska Disney-äventyr.

6.1.2007, 1 dag. Pris: 79,-/vuxen, 59,-/barn under 12 år, 49,-/barn under 6 år. I priset ingår: buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, entré till Globen.

**KOM IHÅG
FARSDAG**

den 12 november. Köp
presentkort
hos oss!

Hot Wheel Monster Jam, i Globen

Häng med och träffa Superman, Taz och Grave Digger, de 3,4 m höga och 4 ton tunga monstertruckarna. Garanterad adrenalinlick!

11.11, 1 dag. Pris: 109,-/vuxen, 99,-/under 18 år. I priset ingår: buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, entré till Globen.

Scandinavian Sail and Motorboat Show, i Älvsjö

I år är det rekordmånga båtar på höstens stora båtevenemang! KSSS, Scandinavian Boat Show och North Sail bjuder dig på seminarium under lördagen! Intresserad? Kontakta i så fall oss **före den 9 november.**

11.11, 1 dag. Pris: 56,-/person. I priset ingår: buss- och båtresa t/r, sjöfrukost, entré till mässan.

Välkommen med!

WILLIAMS

Torggatan 2, 22100 Mariehamn, tel. 28075, fax 15229

www.williamsbuss.fi

Tryggt, bekvämt och miljömedvetet, när resan är lika viktig som målet!

NÖJE

Redaktör: Anders Sims
anders.sims@nyan.ax

[fre:d] [s'ej:er]

Tänk om Christer Fuglesangs första meddelande från rymden skulle lyda så här: "Kära vänner. Äntligen kan jag bekänna: Jag

är gay!" Plötsligt skulle alla fatta, "shit, Christer menade ju allvar när han tjatade om att han har väntat i 14 år på att få komma ut i rymden!"

Inger Karlsson, jeanskrängare

Spelar just nu: Bob Dylan "Modern times" (cd) – Jag spelar den på jobbet (Zic Zac). Är inte så förtjust i Dylan annars men den här cd'n är skönt blues-rockig. I mina lurar har jag **Ulf Lundell**.
För övrigt... är Dr House (humor när den är som bäst) och Idol-Marcus (ögon- & örongodis) bäst på tv just nu.

Drinkmästaren ger goda drinktips

Var kan man tänkas hitta en mästare i drinkblandning? På Spybar i Stockholm eller Den Kungliga Klubben i Helsingfors? Nej, på Park i Mariehamn.

Han har lyckats bra på tävlingar runt om i världen i många år. Bara i år har Johan Hellström, ursprungligen från Vårdö, blivit svensk mästare och placerat sig bland de tolv bästa i världsmästerskapen.

Efter att ha arbetat många år på barer och restauranger i Sverige och Finland återvände han i våras till Åland. Senast drev han och före detta sambon en restaurang i Karleby, men nu är det Park som gäller. Han gillar att komma hem till Åland med jämna mellanrum för att ladda batterierna och vara nära sin son.

● **Får du någon användning för dina kunskaper på Park?**

– Jo faktiskt ganska mycket. Jag gör fler och fler drinkar, och det är många gäster som säger åt mig att "fixa något".

● **Vill gästerna att just du ska blandas deras drinkar?**

– Det händer, men jag tror inte att mina kollegor blir sura.

För lite is

Att Johan Hellström blivit så duktig på att kombinera olika vätskor beror på ett gediget intresse. Han säger att han inte har några hemliga knep.

– Kunskapen kommer med erfarenheten. Jag testat drinkarna på mina gäster, säger han och ler stort.

● **Vilket är det vanligaste felet amatörerna gör?**

– De har för lite is i drinken. Man ska först fylla glaset med is och sedan blanda drinken.

Att jonglera med flaskorna i baren är en konst som Johan behärskar och han har kommit fyra i SM i "free style mixing", men numera är det tävlingsformen "classic cocktail" han satsar på. Nästa år ska han försöka ta

Gillar alkoholfritt. Det finns många goda alkoholfria drinkar, enligt Johan Hellström, men det går inte speciellt många på Park. Här intill delar han med sig av sin favorit.

Foto: STEFAN ÖHBERG

sig till VM i Taiwan och han ska tävla i att blanda alkoholfria drinkar i Tjeckien.

Dricker inte Jäger

Restaurangbranschen kommer Johan Hellström nog aldrig att kunna lämna.

– Det är världens gift.

Kommer man en gång in så sitter man fast. Man blir som en familj med arbetskamraterna och jag trivs när det hettar till ordentligt.

När han står på andra sidan bardisken beställer han oftast inte drinkar. Istället blir det något mörkt kraftigt öl.

Drinkruta

Vinnardrinken i SM:
3 cl Bacardi Razz
3 cl Sourz Tropical Blue
3 cl Lemon mixer
3 cl Grape juice
Sprite

Alkoholfri favorit:
4 cl Lemon mixer
6 cl Cranberry juice
Skaka och fyll upp med Sprite

● Vad dricker du absolut inte?

– Jägermeister. Det är tonårsdricka. Jag dricker inte för att bli full, utan för att njuta.

● Tänker du stanna på Åland nu?

– Jag vet inte vad som händer. Jag har fått flera bra erbjudanden från både Finland och Sverige.

Den som vill ha sin drink blandad av en mästare gör nog bäst i att skynda sig till Park.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Cash-kopia. På lördag kväll spelar Ted Åström spelar Johnny Cash-låtar på Dinos. Bilden togs när han spelade på Bastö bykrog förra sommaren. Foto: JONAS EDSVIK

Cash- & banglyckan uppträder på Dinos

Ted Åström sjunger låtar av sin gamla favorit Johnny Cash på Dinos i helgen.

"Jag är olyckan, crash- och banglyckan" sjunger Ted Åström numera bara på firmafester, om han får bra betalt.

Ted Åström kommer för evigt att vara förknippad med Olyckan i barnprogrammet "Trazan Apanson" och med reseledaren i komedin "Sällskapsresan". Båda figurerna gjorde för sisådär 25 år sedan.

– Jag är trött på att förknippas med Olyckan, men det verkar inte som att andra är trötta på det. Jag kan inte göra något åt det. Det är som det är. Jag får ta det, säger Ted Åström med mycket allvarlig röst.

Nu föredrar han att förknippas med countrylegenden Johnny Cash. För två år sedan började Ted Åström sjunga Cash på countryfestivaler och andra tillställningar.

– Jag vet egentligen inte varför. Jag är lite lik honom.

● Varför gillar alla Johnny Cash helt plötsligt?

– Han fick en hel del uppmärksamhet i och med filmen som kom för något år sedan. Han blev på något sätt ny i Sverige.

Johnny Cash dog 2003.

– Det blir ju ofta ett uppsving när en artist dör. Själv har jag gillat honom sedan 70-talet, säger Ted Åström.

Ted Åström säger att han för några år sedan gjorde en grotesk parodi på Johnny Cash i tv.

– Det var en hotfull skräck-Cash.

På Dinos på lördag ska han inte skämta till det, utan istället göra Cash så troget han kan.

– Gillar man Cash ska man komma och ta del av en resa genom hans karriär. Det blir många hits.

Ted Åström började som skådespelare på film i mitten av 70-talet och sedan dess har han medverkat i över 20 filmer, många inspelade för tv. På senare år har mest sets på teaterscenen. För ett år sedan spelade han i musikalen "Jesus Christ Superstar" på Maximteatern i Stockholm och nu spelar han med i "West side story" på Chinateatern i Stockholm.

● Gör du aldrig Olyckan längre?

– Jo om jag får bra betalt.

● På typ firmafester?

– Ja precis.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Teds Cash-favoriter:

Big river
Folsom prison blues
Daddy sang bass
Hurt

Blues på Park

■ Eric Hansson kommer till Park med sitt bluesband.

Foto: ERIC'S
BLUESBAND

Magazin, Torgg.6, tel. 12 154
Öppet: mån-fr 9-17, lör 10-14

MUSIK, FILM & SPEL

Björn "Grulle" Eklund

Spelar just nu: The Queers "Summer Hits No. 1" (samlings-cd)
– Korsa The Ramones med Beach Boys och dröm om sol, sommar, öl och brudar.
För övrigt... väntar jag med spänning på "Evil Aliens" (dvd). Äntligen lite mustig slapstick-splatter på ingång.

Anders Sims

Spelar just nu: Stefan Sundström "Fabler från Bällingebo" (cd)
– Sundström försöker sjunga fint och gör det riktigt bra på nya skivan.
För övrigt... önskade **Ola Salo** under en spelning i USA att ett flygplan skulle flyga in i Vita huset. The Ark är lika stekta på den marknaden som Dixie Chicks blev efter sin Bush-kritik. Eller som **Ken** blev i Sverige efter att han uppmanat publiken att storma slottet. Har någon sett honom sedan dess?

En J-horrorfilm för mycket

Ny biofilm
The Grudge 2. Amerikansk-japansk skräck. Regi: Takashi Shimizu. I huvudrollen Amber Tamblyn. Längd 103 min. F-15. Visas på bio Savoy.

★★★

Ser inte faran. Amber Tamblyn envisas med att göra alla misstag som alla andra skräckfilmsoffer i Grudge 2. Foto: SONY PICTURES

Trevligt att en film har premiär på bio Savoy samtidigt som i Sverige.
Och synd att filmen i fråga är så trist. Till och med regissören erkänner i en intervju för Svenska Dagbladet att ingen i Japan längre är intresserad av skräck.
Undra på, nu när J-horror blivit så vanlig att det är svårt att skilja på serierna. Men här är en snabbguide: I Ringu dör folk som ser en video, i Ring dör folk som svarar i telefon, och i The Grudge dör folk som går in i ett hus i Tokyo.
"Grudge" betyder ungefär att någon har något otalt med någon annan. Här är det två spöken, mor och son, som tar livet av alla andra på rollistan.
En speciell förbannelse tycks

vila över regissören, som är dömd till att spela in samma story om och om igen. Först två filmer som gick direkt till video, sedan två japanska biofilmer och två som är gjorda för den internationella marknaden med amerikanska skådespelare.
Sarah Michelle Gellar, den enda som överlevde den första amerikanska Grudgen, dyker

upp i några korta scener i början, men blir snabbt kastad från ett hustak. Möjligen på egen begäran efter att hon läst manuskriptet.
Rollfigurerna envisas med att gå ensamma upp på övre våningen och in i mörka vindskammare. Filmen är befolkad av kvinnor och några män som bär sig så enfaldigt åt i krissitua-

tioner att de förtjänar sitt öde.
Inte för att det spelar någon roll var de är. När spökuon bestämt sig för att ta livet av någon så gör den det ändå. På sätt och vis är det lika tryggt som en typisk romcom där man kan räkna ut slutet.
Det nya i tvåan är att spöken går på export till USA, och ställer till det på ett obegripligt och ändå förutsägbart sätt för en vanlig familj. Mamman spelar förresten av **Jennifer Beals**, tjejen som svetsade och dansade sig igenom Flashdance på 80-talet.
En del scener är så märkliga att man undrar om The Grudge är en dröm. Håll ögonen öppna efter tjejen som knackar på hos en cheerleader och halsar ur en mjölkdunk. Om ni är vakna så långt in i filmen, alltså.
Vänta, det där låter som en ny filmtrilogi. "Filmu" får den heta, om ett J-horror-franchise som är så trist att publiken domnar bort.

PATRIK DAHLBLOM

FRÅGELÅDAN

Denna vecka i frågelådan träffar vi Mona Sedghi. Mona är 18 år och går i skola i Ålands Lyceum. På fritiden umgås hon med sina kompisar.

Hungriga band på startlinjen

■Så är hela låtlistan inför lördagskvällens Unga band-tävling äntligen klar. Rein-carnation har hoppat av i sista stund. Återstår gör 13 band.
Det finns två personer i årets startfält som dyker upp på scenen två gånger. Violinisten **Cecilia Wikström** spelar med både Hiisi och Jouya & Andreas. Gitarristen **Jouya Shafiei** spelar inte bara med **Andreas Jacobson** utan ställer sig också på scenen tillsammans med Biomech.
Den 28 oktober avgörs tävlingen på Idrottsgården i Mariehamn. Dörrarna öppnas klockan 18.00 och 18.45 står det första bandet på scenen. Må bästa band vinna. (as)

Låtval i Unga Band 2006

Bandets	Musikstil	Egen låt	Skriven av	Cover	Originalartist
Jouya & Andreas	Visor/pop	Jag bor på en ö	Bandet	Han tuggar kex	Laleh
Censored	Censoredpunk	Assassinate the politicians	Bandet	Dinosaurs Will Die	NOFX
Hiisi	Folk/Blackmetal	Mörkrets här	Jakob och André	Black Metal	Venom
One Dying Wish	Screamo	Warhead	Bandet	Tears don't fall	Bullet for my valentine
Father Eva	Rock	Frustration	Bandet (text: Elin)	Dancing in the Moonlight	Thin Lizzy
TBE	Rock	Tonight we're going out	Bandet	Ha Ha you're dead	Green Day
Bird Flu	Punkrock	Human Depression	Bandet	I Choose	Offspring
Frost	Punkmetal	I'm seaching for a screwdriver		War Machine	Kiss
Skrällidus	Skrälligt	Projekt Misshandel	Bandet	Blinded by Fear	At the Gates
Manticore	Hoppvånligt tunggung	Furious	Bandet	The Wanderer	Seemless
Dephteria	Hårdrock	R.I.P	Bandet	Rime of the ancientmariner	Iron Maiden
Taktus	Jazzmatalaz	Svävaren	Bandet	A Tall a Tall Dark stranger	Hank Marvin
Biomech	Hårdrock	Mechanized Dawn	Bandet	Be mine	Robyn

Björn Eklund

KRÖNIKA

Akta er för mig, annars händer det – en grej

Det fanns vissa saker jag rejält rädd för som liten. Den vidriga boken "Till vildarnas land" hade jag nästa förträngt tills att någon här om dagen påminde mig om den. Den snälla sophögen i "Fragglarna" var heller inte att leka med. Och förstås "Olyckan" i det annars så klämkäcka programmet Trazan och Banarne. Tanken med "Olyckan" var att han skulle få ungdomar och förstå vett i trafiken. Effekten blev kanske lite för brutal. Om jag fan ens gick mot gul gubbe var det hjärtklappningar och kallsvett. Tänk om "Olyckan" med cykelhjul runt halsen stod och skrattade runt hörnet. Då var det kört!

På lördag står o-le-do-lyckan på Dinos scen. Ted Åström tolkar då

den överskattade countrydöingen Johnny Cash. Ännu en snubbe som fått större kultstatus efter att ha satt på sig träkostymen. Har ej sett "I Walk The Line" och om ingen tvingar in mig i en "Clockwork Orange"-maskin lär jag göra allt för att slippa se den. Kom igen, ge en snubbe som **Kenny Rogers** lite cred i stället.

Ted Åström lär säkerligen hata allt vad "Olyckan" heter. Men den gode Åström har flera kultfigurer i sin bakkatalog. Vem minns inte Furir **Börje Larsson** i "Repmånad" eller Suntrips reseledare **Lasse Lundberg** i kultklassikern "Sällskapsresan". Åström medverkade även i 3D-satsningen "Tv-piraterna" och i "Trolltider" där gick han under namnet Kotte. Snacka om kultkatalog i ryggen!

Åström må föredra att vara Mr. Suntrip eller Johnny

Cash. Men för mig är han alltid "Olyckan" på gott och ont. Och utan sin paradfigur hade han aldrig stått på Hultsfreds huvudscen Hawaii 1997 tillsammans med The Original Electric Banana Band. Vi snackar alltså samma scen som The Prodigy, Nick Cave och Rage Against The Machine spelade på samma år...

Det finns väl inget bättre sett att avsluta detta än så här....

Jag älskar när det smäller och det bangar och gnisslar.
Och gör nån illa kroppen blir jag glad så jag visslar.
Och vill ni veta varför, ska jag tala om för er, att framför er på TV:n är det olyckan ni ser! Jag är olyckan, o-le-do-lyckan, o-bi-do-bi-do-bi-do-bi-do-lyckan.
Krash-och-bang-lyckan, gnissel-och-pang-lyckan.
Så akta er för mig annars händer det - en grej!

- **Du får ge vem som helst vilken present som helst. Vad ger du och till vem?**
Jag ger ett par örönsnäckor som inte är vattenskadade till Rolle.
- **Vem är din bästa vän?**
Jag har nog ingen bästa vän, utan jag umgås med flera bra vänner. Det tycker jag är smart för då slipper man binda sig till någon enskild person.
- **Vad gömmer sig under din säng?**
Damm mestadels. Sedan har jag också kläder som jag skuffat undan i ren och skär panik för att det skall se städat ut när jag får besök.
- **Vems skelett gömmer sig i din garderob?**
Tydligen har jag ingen garderob eftersom alla mina kläder ligger under sängen.
- **Du måste välja bort en godsak för resten av ditt liv. Väljer du bort chips, godis eller popcorn?**
Popcorn. Fråga mig inte varför.
- **Föreställ dig själv om 10 år, vad ser du?**
Då är jag långt bort härifrån, gärna i ett varmt land. Jag har inget jobb för jag är så rik och så ligger jag på stranden och latar mig i solen med någon jag verkligen älskar.
- **Vad är utmärkande hos en riktigt bra vän?**
Mycket, men främst att den ska finnas där när man minst förväntar sig det. Den ska också bjuda på godis och säga att man är söt.
- **BMW, Volvo eller Lada?**
Jag gör som Macgyver och tar en del av varje för att laga min egen superbil.
- **Använder du tandpetare?**
Ja, vid köttiga maträtter.
- **Midsommar eller julafton?**
Midsommar helt klart, för då är det varmt och man får vara utomhus. Det är kärlek i luften.
- **Vilken är din favoritlåt just nu?**
Butterflies and hurricanes, av Muse. Den lyssnade jag på senast i bilen i morse.
- **Varför är just du så söt?**
Jag fick höra i morse att jag är så söt för att jag är utåtriktad och skattig.
- **Motorbåt eller segelbåt?**
Segelbåt. Jag har aldrig seglat men det verkar väldigt mysigt.
- **Nämn 3 egenskaper du är nöjd respektive missnöjd med hos dig själv?**
Det jag är nöjd med är nog att jag har lätt för att anpassa mig, flexibel, och positiv. Det jag är mindre nöjd med är att jag inte lyssnar på mina föräldrar så mycket som jag borde, att jag är lättskrämd och kan ibland vara väldigt vulgär.
- **Vilken film har du sett flest gånger?**
Requiem for a Dream har jag sett 8 gånger. Jag vet inte varför, men jag tyckte den var bra.
- **Använder du borste eller kam?**
Jag använder fingrarna. Det känns onödigt att leta fram en borste när fingrarna duger så bra.
Text och bild:

JOHAN ORRE

Sport

Lindberg nia på världsrankingen

MATCHRACE. Staffan Lindberg och Alandia Sailing Team ligger på nionde plats på världsrankingen med 9.080 poäng. Placeringen ovanför återfinns Björn Hansen med 9.343 poäng. Leder gör fransmannen Sebastian Col med 11.027 poäng. (be)

Lindberg seglar som bäst Allianz Cup i San Francisco där han i gruppmomentet har två segrar och fem förluster. Han har dock fortfarande chans att nå kvartsfinal. (be)

FBC Elit är "Kittes" nya lag

INNEBANDY. Christian "Kitte" Lindqvist med förflutet i såväl ÅSC som norska Tunet har inte lagt klubban på hyllan. Numera spelar han sin innebandy på finska sidan med division II-laget FBC Elit från Karis. Laget, som är nykomlingar i serien, har inlett säsongen med fyra raka förluster.

– Jag tycker att vi blir bättre hela tiden och så småningom ska poängen börja rulla in. Steget från division III till division II är större än många tror, speciellt som ytterst få i laget tidigare spelat på denna nivå, säger den 31-årige ålänningen till tidningen Västra Nyland.

Lindqvist är lagets mest rutinerade spelare med rutin från bland annat FM-ligatiden med ÅSC.

– Jag är FBC Elits äldsta spelare, men inte ser jag mig som någon lagpappa. Visst kan jag tillföra laget en del, men jag är ingen tekniker eller målspruta, snarare en slitvarg och en lagspelare.

Lindqvist har hittills gjort ett mål och en målgivande passning på sina två spelade matcher. (be)

På gång

LÖRDAG

Hästsport
Ålandstravet
American Afternoon: 14.00

Innebandy
Baltichallen

Division I, damer: 18.00 PAF Elit-KOO-VEE

SÖNDAG

Maraton
Start och mål vid Wiklöf Holding Arena
Åland Marathon: start 08.30

Fotboll
Wiklöf Holding Arena
Tippsligan: 18.30 IFK Mariehamn-FF Jaro. Säsongsavslutning.

Motion
Höglid, Kökar
Gåkampen (stavgång): Start 13.00.

Hör av dig om helgens evenemang till sport@nyan.ax.

Nu gäller det för Jaro

IFK-seger förpassar Jakobstadslaget till ettan

FOTBOLL. Söndagens ligaavslutning på Wiklöf Holding Arena är livsviktig för FF Jaro. Om IFK Mariehamn går segrande ur drabbningen förpassas Jaro till division I. Ett skräckscenario för Jakobstadsklubben.

– Det är ett väldigt spant läge, säger Jaro-experten Sören Bäck inför söndagens måstematch.

På söndag avrundar IFK Mariehamn en strålande säsong med hemmamatch mot FF Jaro på Wiklöf Holding Arena. IFK kommer, oavsett hur matchen slutar, att bli femma i Tippsligan. Något som inte kan ses som annat än ett riktigt toppår av de grönvita ålänningarna.

För FF Jaro är söndagens match betydligt viktigare. Vid förlust blir laget sist i tabellen och degraderas till division I. Sören Bäck vid Jakobstads tidning har följt med laget i många år och bland annat skrivit boken "Jaro gör mål!". Han förklarar att spel i ettan vore mycket illa för Jakobstadslaget. Såväl sportsligt som ekonomiskt.

– Det är väldigt svårt att komma upp igen, konstaterar Bäck.

Panikvärvningar

Gabriel Petrovic är den spelare i IFK som fått mest utmärkelser i IS stjärnliga. **Peter Blomberg** gick rakt in som ordinarie mittback och **Justus Vajanne** är lagets bästa målskytt med sju fullträffar. Grönvitt har lyckats med sina nyförvärv denna säsong. I Jaro har det varit tvärtom. Bäck säger att något gått väldigt snett i klubbens värvningsstrategi.

– Det har varit panikvärvningar i sista sekund. IFK verkar ha mycket bättre koll, säger Bäck.

Bulgaren **Angel Ginev** och **Boris Lucic** från Serbien Montenegro har inte stått ut från mängden och **Jaakko Isteri** skickades tillbaka till TP-47 mitt under säsongen. Ett annat problem klubben dragits med är att tränare kommit och gått med rask takt.

– Det kanske borde vara mer fotbollskompetens i styrelsen, funderar Bäck.

Mer motiverade

Gamle brassen **Piracaia**, som IFK förpassade till division I genom att slå ut FC Jazz i ligakvalet för två år sedan, har heller inte rosat marknaden.

– Han har gjort en mycket svag säsong. Jag har svårt att tänka mig att något ligagalag vill ha honom nästa säsong, säger Bäck men tillägger att Piracaia nog lidit

mycket av att vänsterbacken **Jens Portin** varit borta hela säsongen.

Sören Bäck tror att nyckeln på söndag för Jaros del är att besegra rädsan. Att laget verkligen vågar vinna. De senaste matcherna, senast förlust med 5-1 hemma mot FC Inter, har varit katastrofala insatser.

– De har spelat långt ifrån sin kapacitet, säger Bäck.

Det som talar för Jaro är förstås matchens måsteknik för klubbens del. Men då måste de mentala knutarna släppa.

– Rimligtvis ska Jaro vara mer motiverade.

Skönt slippa "Tulle"

Jaros bästa målskytt i år är **Mikko Paatelainen** som gjort elva mål så här långt. Men målkvoten kunde varit ännu större.

– Han har även missat väldigt mycket chanser i år, förklarar Bäck.

Då det räcker med en poäng för Jaros del tror Bäck inte att laget kommer att göra några större offensiva utsvävningar på söndag. Så länge resultatet är oavgjort. Att IFK saknar utlånade **David Carlsson** är man glad över i Jaro-läget.

– Han har varit en riktig Jaro-dödare.

Carlsson gjorde tre mål då IFK besegrade Jaro i ligacupen med 3-1 förra säsongen. Samma år gjorde Tulle hattrick i seriespelet då IFK vann med 3-1. Och i årets serieremiss, som IFK också vann med 3-1, återfanns Carlsson åter igen i målprotokollet.

Kuismala steg

André Hansell lyckades

Tampere United	23	15	3	5	36-18	48
HJK	23	13	6	4	45-15	45
FC Haka	23	13	5	5	36-22	44
FC Honka	23	13	3	7	49-30	42
IFK Mariehamn	23	10	6	7	31-22	36
MyPa	23	9	4	10	23-25	31
FC Lahti	23	9	4	10	26-30	31
TPS	23	9	3	11	34-37	30
VPS	23	8	4	11	25-35	28
FC Inter	23	6	7	10	23-34	25
FC KooTeePee	23	7	3	13	22-44	24
KuPS	24	5	4	15	18-41	19
FF Jaro	23	4	6	13	27-42	18

Slipper "Tulle".

FF Jaro spelar för sin ligaexistens på söndag. Om IFK Mariehamn tar tre poäng i säsongens sista match så förpassas Jaro till division I. I Jaro-läget är man dock glad att slippa möta David "Tulle" Carlsson som brukar ha som vana att näta mot Jakobstadslaget.

Foto: ERKKI SANTAMALA

aldrig i Jaro men är nu helt ordinarie vänsterback i IFK. Hansell är den, tillsammans med målvakten **Antti Kuismala**, som deltagit i samtliga IFK:s matcher denna säsong. Kuismala har också ett förflutet i Jakobstadslaget.

– Han var väldigt bra hos oss. Lite av en ledarfigur som hade stor respekt inom gruppen, säger Bäck.

Kuismala var med och förde upp Jaro till ligan år 2001 och spelade även ligafotboll med klubben säsongerna 2002 och 2003. På söndag kan Kuismala och IFK skicka ner Jaro till ettan igen.

BJÖRN EKLUND
bjorn eklund@nyan.ax
tfn 528 462

Kom ihåg

ÅID-skidor: Skidlager för juniorer och seniorer 18-19 november i skidtunneln i Pemar. Anmälningar före 1 november till 49818/0457-3421606.

ÅID-skidor: Kom ihåg att anmäla dig till Idreresan 6-10.12 senast 3/11. Anmälan samt info Charlotte tel 0457 5267037.

MSF: Årsmöte lördag 25 november på Club Marin. Stadgeenliga förhandlingar och fri diskussion. Supé med måltidstryck och kaffe 15€.

Förhandsanmälan senast 22 november, tfn 15501.

ÅFF: Kom ihåg att anmäla dig till grundkursen för fotbollstränare den 21, 22 och 26 november. Anmälningsstiden utgår den 30:e oktober. Gå in på www.fotboll.aland.fi och klicka på utbildning eller ring 16850.

IFK-hockey: Flickor /damer. Prova-på tillfällen i Islandia. Tjejer på söndag 18.30. Äldre flickor och damer på söndag 20.00.

ÅID-simning: Månadstävling på lördag i Mariebad.

Insim 10.00, tävling 11.00. Alla nya gamla simmare och funktionärer är välkomna.

IFK/DFS-medlemmar: Kom ihåg att anmäla er till träffen på fredag, till Anki 13286 eller Offa 12469.

ÅID-fridrott: Åland Maraton, tillika DM maratonlöpning, på söndag 08.30. Start och mål Wiklöf Holding Arena, Mariehamn. Även halvmaraton arrangeras samtidigt (ej DM), 08.45. Förhandsanmälan till ÅID: s kansli, tfn 19170, 23190 senast måndag 23 oktober. Utgivning av nummerlap-

par, lördag 28 oktober 15.00-19.00 Hotell Savoy och söndag 29 oktober 07.15-08.15 på WHA.

ÅID-orientering: Höstmöte på söndag 18.00 i Ålands elandslags lokaler i Dalkarby. Servering. Alla välkomna!

ÅID-motionshockey/rinkboll: Anmälan till motionshockey/rinkbollserien 2006-07 senast 31 oktober till ÅID: s kansli 19170. Matchtider är tisdagar och onsdagar från 21.30 och framåt i Islandia.

Paddelklubben Neptun: Tek-

nikträningar i Godby simhall på lördag 17.30-19.30. Leif Höglund instruerar. Vi använder klubbens kajakermen medtag gärna egen kajak, om du har. Alla intresserade är välkomna. Träningarna är gratis för medlemmarna, för icke-medlemmar kostar det 5€.

MSF: Årsmöte lördag 25 november 18.00 på Club Marin med stadgeenliga förhandlingar. Därefter fri diskussion om föreningens framtida verksamhet. Förhandsanmälan senast 22/11 till tel. 15501. Supé och måltidstryck och kaffe 15 euro.

AMERICAN AFTERNOON

Lördag 28 oktober kl 14.00

-Sixten Carlssons Minneslopp -Kuskmatch Eskilstuna-Gävle-Åland
-Uppvisningslopp i ponnytrav

Grillat och ölservering!

Sport och spel som allra bäst!

ATG-spel i
samarbete med PAF

www.alandstravet.com

Entré 4€, under 18 år gratis. Travprogram 2€.

► LEDIGA PLATSER

Ålands Energi Ab producerar elkraft och fjärrvärme i egna anläggningar, bedriver elhandel samt utför drift-tekniska och administrativa tjänster till andra energi-företag. Vi är f.n. 17 anställda som arbetar i moderna lokaliteter i Mariehamn.

Till vår produktionsavdelning söker vi nu en medarbetare till en befattning som

MASKINSKÖTARE

Arbetsuppgifterna består av driftövervakning, underhålls- och reparationsarbeten på anläggning-arna för värme- och elkraftproduktion. Vi förutsät-ter maskin- eller energiteknisk utbildning samt gärna arbetserfarenhet från kraftverk, process-industri, fartygsmaskin eller annan kvalificerad miljö. Våra anläggningar innehåller datorbaserade styrsystem och elektrisk apparatur, varför kunska-per inom detta område är värdefulla.

Mer upplysningar om denna tjänst lämnas av produktionschef Kenneth Johansson eller VD Henning Lindström, tel 018 5390.

Din ansökan med meritförteckning och lönean-språk emoteses **senast den 15 november 2006** till Ålands Energi Ab, PB 15, 22 101 Mariehamn, eller e-mail: info@energi.ax

► LEDIGA PLATSER

Rederiaktiebolaget Eckerö bedriver bilfärjetrafik på Ålands hav, resebyråverksamhet samt turistisk förmedlingsverksamhet på Åland i dotterbolaget Eckerö Linjen, bilfärjetrafik på Finska viken i dotterbolaget Eckerö Line, busstrafik i dotterbolaget Williams Buss och varvsverksamhet i dotterbolaget Algots Varv. Eckerö-koncernens omsättning uppgick 2005 till 103 milj. euro och antalet anställda uppgår till ca 600.

Supply Chain Manager

Vi söker en Supply Chain Manager, som är en nyinrättad tjänst med placering på vårt huvudkontor i Mariehamn. Till ditt uppdrag hör att ansvara för utvecklingen och opti-meringen av inköps- och logistikprocesser för koncernens olika enheter. Tjänsten innebär ett nära samarbete med alla parter som är involverade i varuflödet. Du rapporterar till koncernens ekonomidirektör.

Arbetsuppgifter

- Utveckla och effektivisera inköps- och logistik-processerna.
- Stödja inköps- och säljansvariga med rapportering och analyser.
- Tillsammans med inköpsansvariga sätta upp kriterier för leverantörer, avtal och logistiklösningar.
- Ansvara för logistikfunktionerna och lagerstyrningen.
- Bidra till ständig förbättring av tvärfunktionellt samarbete inom och mellan Eckerö-bolagen.

Vi söker kandidater med följande profil

- Högskoleutbildning med inriktning mot logistik-området.
- Relevant erfarenhet från liknande arbetsuppgifter.
- Goda datakunskaper, erfarenheter från Oscar-systemet räknas som merit.
- Initiativrik, resultatorienterad med god samarbets-förmåga.
- Goda språkkunskaper är en förutsättning för framgång i tjänsten.

Närmare uppgifter om tjänsten ger ekonomidirektör **Jan Haglund**, tel. 28 325. Är du intresserad av denna tjänst är du välkommen med din ansökan till **kicki.silander@eckerolinjen.ax** eller per post under adress Rederiaktie-bolaget Eckerö, Personalchef Anne-Christine Silander, Box 158, 22101 Mariehamn, dock senast den 10 november 2006.

REDERIAKTIEBOLAGET ECKERÖ

► MÖTEN

Ålands lagting

Lagtingsåret 2006-2007 inleds onsdagen den 1 november 2006

Kl. 12.00 Plenum. Val av presidium

Kl 13.00 Gudstjänst i S:t Görans kyrka

Kl 14.00 Lagtingets högtidliga öppnande

Efter öppningshögtidligheten bjuds allmänheten på kaffe.

Kl. 15.15 Plenum. Meddelanden.

Talmannen

► ÖVRIGT

Ålands landskapsregering

Inbjudan till seminariet

PLÅT, MÅLNING OCH ROSTSKYDD

Ett seminarium om behandling av plåt.

Tid: 10.11.2006 kl. 8.30-ca14.30

Plats: Självstyrelsegårdens auditorium

Anmälan före den 8.11.2006 till museibyrån:

tel 25410 Viveka Hellman,

e-post: viveca.hellman@regeringen.ax.

Efter 26.10.06 också till tel. 432133 Carola Boman

e-post: carola.boman@regeringen.ax.

Seminarieavgift 30 €, betalas på plats el. giro

Hjärtligt välkomna!

Arrangör: Ålands landskapsregering, museibyrån och Lars Kjellberg, Intrateknik Ab

► LEDIGA PLATSER

Ålands Penningautomatförening (PAF) är ett innovativt nordiskt spelbolag i stark tillväxt. PAF bedriver med Åland som utgångspunkt en framgångsrik land-, fartygs- och Internetbaserad spelverksamhet. Vi arbetar på en expan-derande marknad med ambitionen att utveckla PAF-koncernen till ett ledande internationellt serviceföretag inom spelunderhållning. Koncernen omsatte 2005 63 MEUR och sysselsätter i dagsläget ca 340 personer.

Vi söker en

INTERNUTREDARE

Till internkontrollen söker vi nu en moderskapsvikarie

Dina huvudsakliga arbetsuppgifter är att tillsammans med övriga medarbetare ansvara för att företaget har en ända-målsenlig intern kontroll och säkerhet i spelverksamheten. Ansvar och uppgifter är bl.a. uppföljning av kontrollärenden, analytisk granskning och rapportering för spelverksamheten. Planera interna och externa kontroller samt internutbildning och utveckling av interna kontrollfunktioner. Spelplatsbesök görs i syfte att kontrollera kassor och penningautomater samt granska rutiner, detta innebär en del tjänsteresor.

Du har goda kunskaper i MS Office och kontorsvana. Du tycker om att jobba med siffror och utredningar och är noggrann och systematisk. Du kan arbeta självständigt och har social kompetens. Det är en fördel om du är tekniskt intresserad för att kunna klara av arbetet med att kontrollera penningautomater.

Du behärskar svenska och engelska i tal och skrift, övriga språk är en merit.

Närmare uppgifter om tjänstenges av ekonomidirektör Johan Rothberg, telefon 018-24225, e-post johan.rothberg@paf.fi eller personalchef Kjell Manselin, telefon 018-24227, e-post kjell.manselin@paf.fi. E-posta ellerskicka dinfrittformulerade ansökan samt CV senast den 10 november 2006 till: kjell.manselin@paf.fi eller Ålands Penningautomatförening, PB 241, 22101 Mariehamn. Märk ansökan "internutredare". Observera att ansökningshandlingarna inte returneras.

Ålands Penningautomatförening
PB 241, AX-22101 MARIEHAMN

Åländska aktiekurser

26.10 2006	KÖP	SÄLJ	DIV.
M:hamns tryckeri	500,00	1.200,00	45,00
M:hamns parti	2.000	–	50,00
M:hamns telefon	–	–	74,00
Eckerö rederi ab	37,00	39,00	1,00
Hildegaard	42.000	–	2,000
C Rundberg	105,00	–	1,80
ÅTT	–	60,00	–
Alfa	20.000	–	750

HELSINGFORSBÖRSEN

Birka Line A	12,50	13,00	–
Birka Line B	11,61	11,94	–
Nordea	10,90	10,91	0,35
Nokia	15,59	15,60	0,37
Viking Line	22,00	22,30	–
ÅAB A	24,00	24,49	1,00
ÅAB B		23,10	23,37
1,00			

Nokias rapport i slutet av förra veckan var litet i underkant för de kortsiktiga placerna, noterar Yngve Söderlund på Ålandsbanken. Nokia bygger för framtiden genom att skapa sig marknadsandelar i utvecklingsländerna, men det innebär att man säljer billiga telefoner, vilket inte drar upp vinsten tillräckligt.

Stora Enso kom med sin rapport i går och kursen steg samtidigt som skogssektorn som helhet fick det litet lugnare.

Birkas rapport drog inte upp kursen, vilket förvånar Söderlund, efter-som Birka nu räknar med ett bättre slutresultat för hela året. Så gör för övrigt också Viking Line, som har stigit något. Och Ålandsbanken kom med en bra rapport, noterar Söderlund.

Orklas aktie, som tidigare Chipsägare intresserar sig för, har stigit till 339 Nkr från 310 i början av månaden.

► MÖTEN

KRIGS-VETERANER

Föreningen håller sitt stadgeenliga

höstmöte

13 november kl. 14.00 i Margaretagården i Mariehamn

Vid mötet behandlas i §11 nämnda ärenden.

Personal från **Folkhälsan** och **Medimar** informerar om rehabilitering på hemmaplan.

Damsektionen håller sitt möte på samma plats kl 13.30.

Styrelsen

► LEDIGA PLATSER

De Gamlas Hem är ett åldringshem med plats för 67 pensionärer, för-delade på tre avdel-ningar

K.f för De Gamlas Hem lediganslår följande befattningar att sökas **senast onsdagen den 15 november**

Vi söker

2 närvårdare

(eller motsvarande ut-bildning) i arbetsavtal

4 närvårdare

(eller motsvarande ut-bildning) vikariat 1 år från 1.1.07 eller tidi-gare enl. överenskom-melse.

Lön enligt avtal.

Närmare upplysningar ges av föreståndare Christina Kronhed tel. 018-31106.

Ansökan skickas till Styrelsen för De Gam-las Hem, 22150 Jomala

Jomala 26.10.2006

Förbundsstyrelsen

4	8	6	3	1	7	5	2	9
9	7	2	8	4	5	1	3	6
1	5	3	9	2	6	4	8	7
2	6	7	5	9	4	8	1	3
5	3	4	1	7	8	9	6	2
8	9	1	2	6	3	7	4	5
3	4	9	7	8	2	6	5	1
6	1	5	4	3	9	2	7	8
7	2	8	6	5	1	3	9	4

Säg vad du tycker.

- messa nyan!

0457-323 4444

Nya Åland
☆☆☆

► MÖTEN

Ålands Barn-trädgårds-lärare r.f.

kallar till

HÖSTMÖTE

tisdagen den 7 november kl. 19.00.

Vi träffas på daghemmet Blåbäret på Skolstigen i Östernäs.

Stadgeenliga förhandlingar

Ulrica Lindström från Paletten visar idéer om pyssel.

Vi bjuder på äppelpaj.

Anmälan senast fredag 3 november till daghemmet Blåbäret, tel. 531 286

Alla hjärtligt välkomna!

Styrelsen

TV-programmet

fredag 27 oktober

7.00 Gomorron Sverige [68018447]
10.30–12.15 UR-program [3641737]
10.30 Samtal med [4397814]
10.45 Living room (R) [6194783]
11.15 Bajo el cielo de Madrid (R) [7514195] **11.30** Le Maroc qui bouge (R) [6642973] **11.45–12.15** Garage – älska film! (R) [9779602]
13.00 Rapport [73843]
13.05 Herlufsholm (R) [277992]
13.35–14.05 Tre reportrar söker en författare (R) [643911]
Norskt litteraturprogram från 2005.
16.00 Argument (R) [52621]
17.00 Rapport [34805]
17.10 Gomorron Sverige [651534]
Gäster och debatter från dagens sändning i sammandrag.
18.00 Tinas kök (R) [9282]
Matlagning med Tina Nordström.
18.30 Söderlund & Bie (R) [4973]
Föräldraserie. Även 28/10.
19.00 Bolibompa [9485]
19.00 Höjdarna [176] **19.30** Tillbaka till Vintergatan (R) [447]
20.00 Bobster [260]
20.00 Barbacka äventyr [260]
20.30 Rapport [331]
21.00 Doobidoo [25553]
Musikalisk tävling för hela familjen. Del 4 av 12. Även 28/10 och 1/11.
22.00 Swordfish [622602]
FILM Amerikansk thriller från 2001. Gabriel Shear är en beräknande och skrupelfri CIA-agent som tänker lägga vantarna på en ansenlig summa pengar. Pengar som finns placerade i fonder tillhörande regeringen. I rollerna: John Travolta, Hugh Jackman, Halle Berry.
23.40 Mäklarna (R) [8498553] Svensk dramakomediserie från 2006. Del 5 av 12.
0.10 Rapport [4683374]
0.20 Kulturnyheterna [4612886]
0.30 O lucky man! [45526867]
FILM Amerikanskt drama från 1973. Kaffeförsäljaren Mick beger sig ut på en bisarr färd runt landet, han besöker sexklubbar och militärläger. I rollerna: Malcolm McDowell, Ralph Richardson, Rachel Roberts.
3.25–8.00 SVT24 [42117596]

10.30–16.00 24 direkt [61679379]
10.30 Sveriges miljömål [87966263] **13.30–16.00** Grundlagsutredningen om fri- och rättigheter [9124350]
16.40 Veronica Mars (R) [600176]
17.20 Sofi Hellborg med gäster (R) [1440350]
18.20 Nyhetstecken [3594621]
18.30 Oddasat [59832]
18.45 Uutiset [9296331]
18.55 Regionala nyheter [3787447]
19.00 Aktuellt [13640]
19.15 Go'kväll [970466] Magasin. Artisten Siw Malmkvist är middagsvärd. Musik av Östen me Resten. Panelen tipsar om böcker och filmer. Även 29/10.
20.00 Kulturnyheterna [50195]
20.10 Regionala nyheter [4567534]
20.30 Trassel [5331] Finlandssvensk komediserie från 2004. Erkki ska på kändisbegravning. Del 9 av 12. Även 29/10.
21.00 Naguib Mahfouz i Kairo [55911]
K special. Den nyligen bortgångne nobelpristagaren i litteratur Naguib Mahfouz blir här porträtterad i sitt Kairo. Även 29/10 och 2/11.
21.55 25 sätt att sluta röka [1041089]
Animerad kortfilm från 1989. Bill Plympton hjälper dig att fimpa i 25 enkla och effektiva steg.
22.00 Aktuellt [40756]
22.25 A-ekonomi [4313621]
22.30 Säsongstart: Musikbyrån [5195]
Musikmagasin. Del 1 av 10. Med anledning av att SVT fyller 50 år dyker ”Musikbyrån” ned i arkiven för att se hur SVT:s musikbevakning har sett ut genom åren.
23.00 Nyhetssammanfattning [20089]
Utrikes, inrikes och regionala nyheter.
23.03 Sportnytt [300039737]
23.15 Regionala nyheter [9776602]
23.25 Väder [9534535]
23.30 Vita huset [80805]
Amerikansk dramaserie. Del 6 av 22. En attack mot Santos från tredje part skapar oönskad uppmärksamhet kring både hans och Vinicks hållning i abortfrågan. I rollerna: Martin Sheen, Alan Alda, Jimmy Smits.
0.15–1.10 Spooks (R) [4789312]

7.30 Ed, Edd & Eddy [881244]
8.00 Masken [882973]
8.30 Simpsons (R) [3743282]
9.55 Oprah Winfrey show (R) [7441350]
10.50 Våra bästa år (R) [6882331]
11.40 Everwood [1070992]
12.30 Ensamma hemma [4466089]
13.25 Lyckochansen [4211718]
13.50 Våra bästa år [1609718]
14.40 Oprah Winfrey show [8933534]
15.35 Innan mörkret faller [1971466]
16.30 Kärlekens pris [778992]
18.00 Nanny [282337]
18.30 Nanny [337486]
19.00 Simpsons [828640]
19.30 Simpsons [832981]
Amerikansk tecknad serie från 2005.
19.55 Update [7223379]
Nyhetssändning med väder.
20.00 Extreme home makeover [890992] Amerikansk inredningsserie från 2005. Del 21 av 29. Teamet hjälper en ungkarl att bygga om hans hus, då han fått ta hand om sin omkomna systers barn.
21.00 The commander [8174602]
Brittisk deckarserie från 2006. Del 1 av 2. En psyksjuk man rymmer från ett mentalsjukhus och samma kväll försvinner en ung kvinna från en nattklubb.
22.35 A life less ordinary [7818379]
FILM Amerikansk komedi från 1997. När den unge mannen Robert blir dumpad av sin flickvän och ersatt av en robot på jobbet tappar han sugen totalt. I sin desperation kidnappar han sin chefs dotter och ger sig iväg på en resa tvärs över Amerika. I rollerna: Ewan McGregor, Cameron Diaz, Delroy Lindo.
0.35 The shield [5015935]
1.40 Den heta passionen [9422515]
FILM Amerikanskt drama från 1999. Den sanna berättelsen om frispråkiga, kontroversiella och starka författarinan Ayn Rand. I rollerna: Helen Mirren, Eric Stolz, Julie Deply.
3.40 Top model 4 [7095409]
4.35 Celebrity poker showdown [8192190]
6.10–6.55 Ellen DeGeneres [6284022]

6.50 Nyhetsmorgon [85697896]
11.00 Nyhetsmorgon efter tio [302973]
12.30 Jackpot [4457331]
13.25 Hem till gården [101640]
13.55 Nyheterna [3566089]
14.00 Direkt: Dagens rätt [912114]
14.25 Nya tider (R) [347331]
14.55 Ordjakten [8952669]
15.50 Nyheterna [2011553]
15.55 Martha [1959244]
16.50 Lattjo lajban: Dr Mugg [8642824]
17.15 Doktorn kan komma (R) [6260992]
18.15 That '70s show [491805]
18.45 Förväll [4536176]
18.55 Lokala nyheter och väder [7684379]
19.00 Förväll, forts [324060]
19.50 Lokala nyheter [8827379]
20.00 Nyheterna och ekonomi-nyheterna [822466]
20.30 Postkodmiljonären [821737]
21.00 Idol 2006 [406602]
Svenskt underhållningsprogram från 2006. Programledare: Sanna Bråding och Mogge Sseruwagi. Del 18 av 23. Även 29/10.
22.30 Hey Baberiba [801973]
Svensk humorserie från 2006. Del 4 av 8. Även 28/10.
23.00 Nyheterna, sporten och vädret [699805]
23.25 Idol 2006 [5429282]
Resultatet av omröstningen i kvällens program av Idol 2006. Även 29/10.
23.35 Jordan, rättsläkare [4380027]
Amerikansk dramaserie från 2005-06. Del 6 av 21. Woody och Macy öppnar ett tio år gammalt fall.
0.35 Advokaterna [9640799]
1.25 Parlamentet (R) [7249577]
1.55 Kimberly [5617138]
FILM Amerikansk romantisk komedi från 1999. Kimberly är dotter till en tränare för ett hopplöst roddlag. I rollerna: Gabrielle Anwar, Veronica Alicino, Willow Anwar.
3.55 Pokermiljonen (R) [7515515]
4.40 CBS 60 minutes (R) [9934022]
5.25–6.55 Iris [2316577]
FILM Amerikanskt drama från 2001. I rollerna: Judi Dench, Jim Broadbent, Kate Winslet.

10.10 Rymdmapp
Av de nio planeterna är det Merkurius som har innerbanan och rör sig närmast solen.
10.20 X-tra Special: Staden
Del 2. Trafik. Hur tar man sig fram i en stad – och vem planerar sånt? Var ska tunnelbanan gå, ska det finnas spårvagnar eller kanske bara bussar?
10.30–10.59 Zon5: Station T
Underhållning och sport av högsta klass, dessutom nyheter och en nypa dolda fakta, men det säger vi inte.
17.15 Kortnytt
17.16 Zon5: Paffabriken
Avsnittet där André gasar på. Hela livet är en improvisation, men vem är bättre, flickorna eller pojkarna?
17.45 Buu-klubben: Trillingarna
18.15 Tv-nytt
18.30 Obs
Aktualiteter.
19.00 Reflektioner i ett torn
Vi möter i Hans-Christian Berg, en sällsynt målmedveten och konstnär, som ger sitt yttersta för att skapa ett stort konstverk i Borgholms slott på Öland.
19.30 De resistenta bakterierna
Varje år dör mellan 200 och 300 människor i Danmark av harmlösa infektioner därför att bakterierna blivit motståndskraftiga mot penicillin och antibiotika.
20.00 Tv-nytt
20.20 Jools Holland med gäster
Brittisk musikunderhållning. I kväll: Paul Simon, David Gilmour, The Streets, Elvis Costello & Allen Toussaint.
21.20 1 000 km ortnamn
Från Östersjön till Medelhavet. På Kökar bodde säljägare under bronsåldern och fransciskanermunkar under medeltiden. Men vem gav socknen dess namn?
21.30–23.08 Libertinerna
FILM Fransk komedi från 2000. Om ett följe som samlas i en herrgård för att ta del av både andens och kroppens nöjen. I rollerna: Vincent Perez, Fanny Ardant, Josiane Balasko. Regi: Gabriel Aghion. (Le Libertin).
23.25–23.29 Kvällsnytt

5.55 Ettans morgon-tv [89540843]
9.15 Läkarna på landet [5948224]
Familjeband.
10.10 FST: Rymd-mapp [2182089] Merkurius.
10.20 FST: X-tra Special: Staden [2106669] Del 2. Trafik.
10.30 FST: Zon5: Station T [9089]
11.00 Tv-nyheter [88244]
11.05–12.30 Utbildning, dag-föreställning: Kulturfolkets historia 1-3 [4713027]
Finlands väg från analfabaternas periferi till bildningens model-land.
12.35 Go Yoyo Go [967981]
Del 22 av 26. Art.
12.45 Es español 2 [464195]
Grunder i spanska, del 9/12.
13.00–13.05 Tv-nyheter [68911]
13.30 Paragrafer och något att bita i [8195] Del 1 av 10. Hur är det att leva i Finland i ett två kulturers parförhållande? Musikalisk gäst är Senfi.
14.00 Kunskaps-tv: Handarbets språk [44244]
Del 6 av 6. Virkning.
14.15 A-plus [3830602]
14.35 Atlas [894027]
15.00 Tv-nyheter [64260]
15.05 Diagnos: Mord [9129718]
Amerikansk kriminalserie. Skälv.
16.00 Prisma Studio [9060]
Aktuellt om vetenskap.
16.30 Finländska melodier [9805]
Del 4: Nationalromantik.
17.00 Tv-nyheter och ekonomi-nyheter [29973]

17.10 Vändpunkter [90992]
Del 4: Inte en dag som frisk!
17.40 Nyheter på teckenspråk [4500331]
17.45 FST: BUU-klubben: Trillingarna [10756] Pinocchio.
18.15 FST: TV-nytt [257992]
18.30 Nyhetsrubriker [23602]
18.31 Droppen [100024331]
18.40 Världens skatter [608602]
Solovetsk. I serien om världskulturarv presenteras idag Solovetsköarna i Vita Havet vars kloster även fungerade som fångläger.
18.55 Tillbaka till Aidensfield [9487640] Blodsbröder.
19.45 Hemhamnen [606379]
20.30 Tv-nyheter och väder [96485]
20.55 Sportrutan [6212602]
21.00 A-studion [468]
21.30 Libertinerna [6472244]
FILM Fransk komedi från 2000. I rollerna: Vincent Perez, Fanny Ardant. Regi: Gabriel Aghion.
23.10 Tv-nyheter [4398398]
23.20 Kulturnyheter [1853553]
23.25 FST: Kvällsnytt [1845534]
23.30 Stjärnstund [81963]
Veckans premiärer och recenserar.
23.40–23.50 Euronews [4622263]

6.30 Ylekax [96575176]
10.00 Revolver [54337]
11.00 Sudoku + Spelpåse [9451992]
12.15 Gänget och jag [382447]
12.45 Dagens rubriker [9641669]
13.40 Ögonvittnet: Försnillarens historia [559008]
14.10 Ljuva Elisa [4499282]
15.00 Gympa: Stretching [5756]
Lugna stretchingar som passar också för nybörjare, överviktiga och ålderstigna. Förse dig med varm och elastisk dräkt och en matta eller ett badlakan som du kan ha som underlag.
15.30 VM i rally: Australien [8843]
16.00 Superfarmen [42350]
Jonne Aaron och Mike Monroe pratar om ensamhet. Ungdomar har sex, vilkendera parten bär ansvaret?
16.25 Delta State [7846553]
Giganternas kamp. Philip blir cykelbud för att begrava sina hjärtesorger i arbete. Men föregångaren i arbetet ligger i koma. Är felet ett videomaskinspel som angriper spelarens psyke. Det måste stoppas! Och vem är mannen på fotografiet?
16.55 Benjamin Björn [9602244]
Del 25 av 26. Nytt och annorlunda.
17.20 Lilla tvåan [29089]
Med Veera och Nalle Sloköra önskar vi nötskrikan en säker flyttfärd.
17.50 Regionala nyheter [3504008]
18.00 Tv-nyheter och ekonominytt [11379]
18.15 Tvåans höstväder [3784350]
18.20 Ylehjälpen: Nixons kväll [59896737] En stor lotteri- och insamlingskväll! YLEs och de nio hjälporganisationernas gemensamma kampanj Ylehjälpen samlar in medel för att hjälpa barn i Östafrika och Sydasien.
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [2850089]
22.05 Ylehjälpen: Nixons kväll, forts [5609282]
0.05 Musik-tv [1524935]
Musikvideoklassiker och pärlor ur arkivet.
0.50–2.00 Jordenruntresan [9234867]

6.25 Godmorgon Finland [85221621]
9.10 Vinstpotten [5368669]
10.10 Köpkanalen [3341176]
12.10 Sudoku [597379]
12.50 Beach soccer [557195]
13.15 MTV3 Chatt [8896843]
14.05 Ninjasköldpaddorna [3016027]
14.30 What I like about you [628263]
14.55 Vinstpotten [633640]
15.25 Engelska kungligheter [6027669]
16.20 Matstället (R) [927176]
16.35 Vinstpotten [2326805]
17.00 Emmerdale [339331]
17.30 De vackra och de djärva [349718]
18.00 Sexans nyheter, väder och sport [131331]
18.15 Nöjesnytt [755911]
18.30 Bostadsmarknaden [358466]
19.00 Sjuans nyheter [335060]
19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [910911]
19.25 Dagens väder [2981737]
19.30 Storstädning [198911]
I hjärtat av Tavastehus finns ett vackert hem och en glad familj. Kennelverksamheten har gjort slut på städigheten och Tanjas och Erjas hjälp behövs. Tips för hur man sköter stoppade fåglar, rengör den öppna spisen och golvet.
20.00 Modellskolan 2006 [161992]
Modellfeber. Utlandsresan närmar sig och Kaarina Suonperä lär flickorna sätt och fason.
21.00 Inga ledtrådar [714008]
22.00 Tians nyheter [169089]
22.20 Resultatrutan [8596718]
22.30 Sorainen (Harkimo) [174331]
23.00 28 dagar senare [1840640]
FILM Brittisk skräckfilm från 2002. I rollerna: Cillian Murphy, Brendan Gleeson. Regi: Danny Boyle.
1.15 Reba [9167461]
1.45 Nöjesnytt (R) [6979409]
2.00 Vinstpotten [7411634]
3.00–6.40 Den Rätta [71386683]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Leif Sundberg. **6.50** Beträktelse. Av Seth Jacobsson. Även 18:15. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **8.40** Morgonkaffet. Även söndag 10:30. **9.00** TT-nyheter. **9.02** Musikaletten: Världsmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till sista delen av sagan Svenske Per, skriven av Helena Nyblom. Veckans samtliga avsnitt Även 12:30. **10.00** TT-nyheter. **10.02–15.00** Mitt på dan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.00** TT-nyheter. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även 18:30. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och söndag 9:15. **12.30** Sagostunden. Samtliga avsnitt ur boken Svenske Per, skriven av Helena Nyblom. **13.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **13.05** Veckans gäst. Även lördag 13:00. **14.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **14.05** Firarmix. Firarvärd är Uffe Andersson. **15.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **15.05** Firarmix fortsätter. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Programledare: Magnus Nilsson. **17.00** TT-nyheter. **17.02** Ålandsnytt. Även 18:03. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Repris från 17:02. **18.15** Beträktelse. Repris. **18.30** Evenemangstips. Repris. **18.35–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND

INFOKANALEN

Lätt till fest för två á la Forss.
Dags för höstmiddag i det glada köket. Men på en punkt är Kaj allvarlig, det ska vara åländska råvaror. Och nu tar han sig an en riktig utmaning. Hur få rätt smak i en rådjursstek? Mången röre honom har provat men...

Jessica Sundberg

KRÖNIKÖR

Livsanalytikern

En sen afton dök han upp. Livsanalytikern. Det är ju sena nätter han brukar dyka upp sådär, och meddela en om livets fortsatta gång och mening; meningen med allt, alltså.

Meningen med allt. Livsanalytikern talade österbottniska och var runt femtio. Han hade inte läderväst men han hade kunnat ha det. Hans blick var lite vinglig, men det brukar den ju också vara sena lördagsnätter, efter några förfriskningar, intagande av livets vatten, talet lite sluddrigt (men det hör ju faktiskt inte heller till ovanligheterna en lördag.)

- Du, sa han, och tittade på mig.
 - Du.
 - Barnträdgårdslärare.(Han hade inte kunnat ge mig en större komplimang (enligt jag själv); men det visste han inte om)
 - Du. Sa han till min väninna.
 - Du. Sa han och gestikulerade.
 - Du är självständigheten själv!
- Tidigare talade han utbildningar men det hade han glömt bort nu. Som tagen av stundens insikter.
- Du vet vad du vill.

- Du. Han återvände till mig.
 - Du tar livet som det kommer.Hon och jag började skratta. Det stämde ju.

Vissa läser horoskop eller går till damer. Jag och min väninna sitter på krogen. Det är gratis. Man kan känna av en människas natur på fem sekunder. Det tror jag med. (Oberoende fråga: känner finska män endast när de är berusade?) Och då en annan gång tidigare. En eftermiddag. En 25-åring som bryter på grekiska. På en sandstrand. Han som just har hävdatt att han kan se vilka människor är genom att titta dem en stund i ögonen. Typ 10 sekunder.

- Du är inte rädd, säger han.
- Du är blyg men inte rädd. Du är en betraktare. Du tror inte på ytor. Du vill veta vad som finns under.

Och där tog hans analys slut. Men jag tackade för den den gången vad jag minns.

Och så en tredje gång. På en busshållplats i Karlstad. En kvinna i mörkbrunt hår med en träpinne i handen.

- Ursäkta du skulle inte kunna...? Jag vaktade hennes väskor. Hon kom tillbaka.
- Min mormor bodde i Önningeby. Sa hon.
- Mitt i allt.
- Jag brukade vara där på somrarna.
- Mitt i allt.
- Hon berättade saker ur sitt liv. Ibland är det lättast att göra det för dem man vet att man aldrig kommer att träffa igen och aldrig träffat innan.
- Eller hur?

- Ursäkta jag måste bara fråga...
 - Sa hon när vår konversation tagit slut.
 - Läser du i kort?
 - Vaa?
 - Replikerar jag.
 - Tarot alltså.
 - För helvete tänkte jag.
 - Jag är inte så mycket för sånt där, sa jag.
 - Du kommer att börja med det en dag, sa hon.
 - Jamen jävla flumtant tänkte jag.
 - Kom ihåg vad jag sagt, säger hon innan vi skiljs åt.
 - Va fan det där bestämmer väl jag, tänkte jag.
 - Hej då, log jag.

Textens sensmoral: en hyllning till spontaniteten.

Insändare

Bäste Fredrik Gustavsson

■Harriet Tuominen blev förstummad av din insändare, men jag vill reagera trots att du är professionell i ekonomisk historia och jag bara en frågeställare.

Det råder ingen tvekan om att de flesta av nutidens ekonomiskt framgångsrika länder tillhör de friaste, och att de friaste länderna oftast också är rika. Fast redan här blir jag litet tveksam. Hur är det med till exempel Saudi-Arabien? Ett rikt land men knappast någon förebild för demokratin. Eller Kina? Vi har skådat en fantastisk ekonomisk utveckling i Kina, visserligen med många liberala drag i det ekonomiska systemet, men var är den politiska friheten, som borde vara en förutsättning för ekonomisk framgång? Å andra sidan finns det många nya demokratiska

länder som ännu inte har visat sin förmåga att ta sin plats bland de rika länderna. Jag är hemma ifrån ett före detta kommunistiskt land, där jag ser att den nya demokratin har ett ytterst begränsat spelutrymme, och därmed ofta en begränsad betydelse.

Jag skulle också vilja påpeka vissa intressanta sammanträffanden. Det ena är att Europas stora uppgång sammanfaller med kolonisationen. För urbefolkningarna har historien på de ”nya” kontinenterna under dessa århundraden sällan varit någon framgångsberättelse.

En annan omständighet som gör min bild nyansrikare är att det europeiska välfärdssamhällets uppbyggnad skedde under en ständig rädsla för det kommunistiska hotet, ofta med

stark påverkan av socialistiska – socialdemokratiska partier. Vi kan vara liberalister utan att se nackdelarna av ett rent liberalistiskt system eftersom vårt välfärdssamhälle, som uppstod genom en konfrontation, men också en interaktion och ett samspel mellan konservativa, liberala och socialistiska tankar, än så länge existerar.

Kanske du ser av min sistnämnda tanke att jag ingalunda är någon förespråkare för den socialistiska ideologin liksom inte heller för någon annan ideologi. Allt vad jag är ute efter är att betona att frågan är mer komplicerad än man kunde tänka utgående från din insändare. Ordet frihet låter bra, och ingen av oss längtar till Nord-Korea. Men själva begreppet frihet låter mig också stanna och känna efter. Den enes frihet har ofta

en böjning till att begränsa den andras. Multinationella företag utövar ofta en frihet i tredje världen som skulle vara oacceptabelt i deras hemländer.

Vems frihet är liberalismens? Jag tycker att Harriet Tuominen har rätt att tycka att kommunismens grundtanke (som föddes i ett annat Europa än nutidens) är vacker, och det är härresande för mig. Likaså har du rätt att inte bli fascinerad ens av dess teori på basis av dina studier och erfarenheter. Men om du påstår att liberalismen entydigt har visat sin överlägsenhet och att det inte längre finns motargument, så förs mina associationer till min barndoms- och ungdoms Östeuropa, till ett argumenterings-sätt som du förmodligen inte vill bli identifierad med...

Ádám Kiss

Messa Nyan

0457-323 4444

● Snart får vi veta hur demokratiskt Åland är. Eller ska vi än en gång falla pga självstyrelsen, där undantag kan göras lite hur som helst till gagn för politiker, förtroendevalda och tjänstemän? Tänker på rättegången mot Eckerös f.d socialnämndsordförande Helmer Wikblom, där domen beslutas 30 oktober. Mvh, Självstyre för vem?

● Var har Ann-Helen Sjöblom fått luft ifrån nu? Kan inte Babsan tala för sig själv längre? 0400

● Varför importeras kinesiska varor till EU, som påstår sig värna om mänskliga rättigheter? I mina ögon är Kina en genomrutten diktatur helt i klass med Stalins Sovjet. 040

● Vill du verkligen veta vad som pågår i EU kolla www.euobserver.com och beställ oberoende veckobulletinen! Merja Renvall

● Hördudu i ny Volvo V70, onsdag kväll på väg mot stan, var har du hittat ditt körkort? Först ligger du och kör en centimeter bakom mig, fattar uppenbarligen inte när jag bromsar! Att du sen har mage att följa efter mig, köra om och stanna mitt på vägen, gå fram till min bil och slita upp dörren och börja skrika? Har du något aning om vad säkerhetsavstånd är? Det är 50 km/h i stan! Nästa gång kör du i mig, sa du? Visst, jag kan behöva ny baklucka, den har lite repor, så var så god. H Gröna farmaren.

● Nu är det goth att leva är årets hallo-ween-sång. 0457

● Alla har det inte lätt här i livet, många är beroende av det ena och det andra. En som stjal 50 euro till sprit eller droger har jag lätt att förstå, men en som inte betalar igen ett lån kan jag inte förstå. Vill ni ha ovänner så låna ut pengar. För att citera Göran Persson ”den som är satt i skuld är inte fri” KE HUD FLE

● Björnen tog vägen in i frysen via vägen. Vill minnas den gick på 312 pannor... 040

● 0457 - var inte orolig. Har inte haft en tanke på att söka ersättning. Men har trots att frågan är fri. Van att klara mig!

● Birgitta Hermans, biverkningar drabbar alltför unga män till gamla tanter säger du. Varför inte gamla gubbar? Risken finns att du också blir gammal tant en gång - eller? 0457

● Ett tips till tähtisilmä..Njut så länge det varar! 050

● Jaha, miffo.Vem är du som tar dig rättten att klacka på yttrandefriheten? Tror nog ”raggaren” förtjänade det. Åtminstone brukar dom ju bete sig illa. Det borde nog mitt nerpissade staket veta. Hör va de tycker.... 040

● Har faktiskt sagt det åt honom men hans hjärna reggade inte händelsen av nån orsak...antingen genfel eller raggarfylla.... Tant grön
Signaturen i fråga har inget att göra med Christina Hedman-Jaakkola, som har smeknamnet Tant Grön. Red

● Jodå, jag känner till den isräddningsutrustning och liknande som finns i bland annat Sverige, Finland, Norge, Minnesota och New York. Just därför kan jag säga att egenskaperna på min båt är unika. Vänta och se. Dagdrömmar är en viktig del av en skapandeprocess. Mvh Pär Löthman

● Svar till pendlare som messade i onsdags. Eckerö linjen har väl inte råd att ha bistron öppet. Nu har de tagit bort parfymkassan också. Nej, se till att Jalle kommer tillbaks innan det är försent. 0400

● Skämtar du Gubbtjyven? ”I alla fall för allvetande 27-åringar”. Man skall aldrig under- eller överskatta någon p.g.a. dennes kronologiska ålder! Du gör bort dig något så otroligt. 14- och 63-åringarna

● Nog förstod jag att det var en svamp! Den var bara så vacker så frågeställningen kändes helt naturlig! 0457

● Ni som undrar över vart man lämnar begagnade glasögon! Vi tar gärna emot och sänder bort till behövande. Emmaus, Britt-Marie Lundberg.

● Saknad: Ellinor, blondin, från Österbotten, bor på Åland. 0400

● Hälsocentralen i stan suger! F-n vad ja börjar vara led på dem! 040

● Varför är alla så måna om att Naucér

ÅM

i mobilfoto

Sänd MMS till 0457-323 44 44.
Alla bidrag visas på Nyans hemsida. Klicka på "Bilder - MMS" på startsidan.

● En grisig mjölkmustach. Från 040

ska få nytt jobb ordnat åt sig? Klarar hon inte av att söka jobb själv som alla andra, eller är hon för fin för det? Paller Alla

● Är bilden på Naucér och hennes 2 ombud i Nyan tagen före eller efter förhandlingarna? Åter dom lunch? Stor öl och snaps på bordet! Respekt! Bump

● Säkert någon åker 35km på en torsdag för att hämta nåt som ska komma i slutet på veckan. Är man smart far man på fredag eller så kanske man bara gillar att gnälla. Mvh Lyssnande kund

● Wow! Äntligen är Dinos bratfritt! => Ros till beslutet, tack Cia! Riktig gäst.

● Nu har alla fjortisar sett till så att vi som inte riktigt nått 18 år ännu inte får sitta på Dinos och ta en hederlig fika. Ni borde ha strukit med de 30 fåren på Kastelholm år 1559! S.E
– Från och med den 1 november gäller åldersgränsen 18 år även på dagtid på Dinos. Orsaken är att så många minderåriga suttit här i flera månader och rökt och inte slutat trots att vi sagt till att man måste vara 18 år för att få röka. Det har inte fungerat, lyder svaret från Dinos.

● Till ”Vän av ordning” - ring mig, så skall jag förklara för dig farför vi har uppehåll i beskärningen av lindarna. Eller fråga genom tidningen, men sätt ut ditt namn. Kaj H.

Nya Åland tar gärna emot insändare som e-post eller på diskett. Det går också bra att skriva eller faxa.

Adressen till Nya Åland är:
Pb 21, 22 101 Mariehamn
Fax:
(018)-23 449
Tfn:
(018)-23 444
e-post:
redaktion@nyan.ax

HÅLGE
av
Lars Mortimer

EFTER JAKTEN...

orrspel

Annika Orre

Vad är du om du springer om tvåan?

Om du springer om tvåan, vad är du då? Grubbla på den frågan en stund. Svara sedan, och på basen av svaret kan jag säga vad du är för en sorts människa. Eller rättare sagt: Jag kan säga vilken av två kategorier människor du tillhör. Ja, alltså: Är du en intelligent människa eller är du ungefär som jag? Mensa, sammanslutningen för personer med en intelligenskvot över genomsnittet, kommer hit på lördag för att testa frivilliga. Jag vet inte om frågan här ovan ingår i frågebatteriet, men den skulle kunna göra det.

Så: Om du springer om tvåan, vad är du då? I Mensavärlden är svaret givet: Då är du tvåa. Springer du om tvåan så är ettan fortfarande oomsprungen. Klart som korvspad. Det finns ett svar, och det är rätt. I Mensavärlden alltså. I min värld ser det annorlunda ut. Där finns inget rätt eller fel svar, det finns bara en massa omständigheter som avgör svaret.

Mitt spontana svar är att då är jag etta. Om jag springer om den som blir tvåa i loppet när det är sprunget – det är det som ”tvåa” betyder för mig – då vinner jag. Det beror bara på hur man tolkar frågan. Men så är det inte i Mensavärlden. Där kan frågan tolkas på bara ett sätt, det rätta sättet, och allt annat är fel. Säger Mensamänniskorna och får en annan sorts tänkare som jag att känna mig dum. För de har ju rätt. Det har de alltid. De har inte förstått att det som Mensates tet i själva verket går ut på är att den som formulerar frågan och den som svarar tänker på exakt samma sätt. Men att det ska ge pluspoäng i form av hög intelligenskvot, eller för all del höga skolbetyg i matematik, är ju inte särskilt intelligent egentligen. Å andra sidan kan det handla om helt andra frågor i testet. Jag får inte veta, för jag skulle aldrig våga delta. Jag skulle knappt ta mig över gränsen för kompletta idioter, misstänker jag.

Ett annat tänkbart svar på frågan att om jag springer om tvåan, då måste jag vara i mitt livs form. Jag brukar nämligen inte springa om just nån, utom de långsamaste i Kanonloppet. En gång kom jag i mål på tiden 1.37. Bättre än **Ragnar Erlandsson**. Mitt när jag stod där och inhöstade applåderna kom någon Mensait och avslöjade mig. Jag hade ju blivit anmäld i tävlingsklassen, och bar alltså nummerlapp i den färgen, trots att jag i själva verket hade deltagit i klassen motion utan tidtagning och startat långt tidigare. Jo, jag visste nog. Men jag tog i alla fall tillfället i akt och kråmade mig i mina lånta fjädrar åtminstone på upploppet. Det kändes bra för egot. En stund åtminstone. Det är ju inte alla dagar man springer om tvåan.

Dåligt självförtroende eller bara lättja?

I dag skall grundlagsutskottet formulera någonting om EUs nya grundfördrag och vad ett åländskt nej kan betyda i sammanhanget. Det är ingalunda ointressant vad utskottet skriver, även om det som formuleras i dag kanske inte är det sista som sägs i frågan. Nästa vecka blir det möte i Helsingfors mellan medlaren, landshövding **Peter Lindbäck** och företrädare för inrikesministeriet för att om möjligt komma vidare på en lösning av konflikten kring Pafs spel på internet. Det är av stort intresse på Åland hur det mötet slutar. Utredningen av autonomiernas ekonomiska system skall föras vidare på något sätt. På Åland finns ett uttalat intresse att den skall resultera i ökad beskattningsrätt.

Hur många tror att frågor av det här slaget löser sig genom att någon en morgon i Mariehamn sätter sig på flyget till Helsingfors, skakar hand med en minister eller hög tjänsteman, berättar hur Åland vill ha det och åker hem igen?

Det skulle säkert vara trevligt många gånger om det gick så enkelt. Men vi vet att verkligheten inte ser ut på det sättet. Vi vet att det har förts många och långa diskussioner om Pafspelet, om beskattningsrätten, om Ålands inflytande i EU-frågor, om allt mellan himmel och jord där Åland inte ensamt kan bestämma. Och där Åland inte kommer att kunna bestämma ensamt, åtminstone inte på väldigt länge.

Vad gör våra politiker åt det? Vad gör våra partier? Ställer upp det bästa de har av kunskande och erfarenhet för att få en så kompetent kraft som möjligt till riksdagen? Det är ju genom att finnas på plats, genom att kunna tala med folk när man möts i en korridor eller träffas på en mottagning som man bäst sprider budskapet hemifrån; vad som är viktigt och varför det är viktigt. Statsbesök i all ära, men det är sällan under själva besöket som de stora frågorna avgörs, de brukar vara

Vem tar plats här? En stol som bara väntar på en åländsk riksdagsledamot. Men rusningen är måttlig. Har våra åländska politiker inte förstått att platsen är viktig? Foto: STEFAN ÖHBERG

färdigförhandlade vid det laget, bara att skrivas under vid någon högtidlig ceremoni. **Alltså**, var håller kandidaterna i riksdagsvalet hus? Avsikten är inte att nervärdera **Roger Eriksson** och **Magnus Lundberg**, som har meddelat att de är intresserade. Avsikten är att fråga vad resten sysslar med? Ett så pass tungt uppdrag som riksdagen måste vara av intresse för många fler. Det kan inte vara så illa ställt att våra politiker inte vågar ställa upp för att de inte tror att de klarar det. **Roger Jansson** har visserligen sagt att riksdagen inte är rätt plats för honom. Det får vi respektera. Men han ställde upp! Det kan inte heller vara så illa ställt att politikerna låter bli att ställa upp för att de inte tycker uppdraget är viktigt. För att de

tror att kontakterna går att sköta just genom att ta morgonflyget till Helsingfors och eftermiddagsflyget hem. Någonstans börjar tanken smyga fram att våra lokala politiker inte riktigt har förstått vad uppdraget som riksdagsledamot handlar om. Man tror kanske att det är som att sitta i lagtinget och då är det ju trevligare att göra det hemma. **Någon** har kastat fram tanken att man skulle vaska fram en person, som alla kan enas om, och placera den personen i riksdagen. Men vad är det för demokrati? När det nuvarande systemet togs fram så begränsades antalet kandidater per lista till fyra just för att man inte skulle kunna ha någon form av sänjval. Genom att partierna är fler än fyra och alla förväntades ha intresse av

platsen i riksdagen så skulle det garantera minst två listor och ett bra val. **Ok.** Avsikten med detta är att provocera. Helt säkert blir det fart på debatten och kandidatnomineringen bara lagtinget samlas igen nästa vecka. Och då får vi alla konkreta bevis för att de åländska politikererna varken är rädda eller lata. Om inte så börjar det bli dags att tala om varför ni tycker riksdagen är mindre viktig. **HARRIET TUOMINEN** harriet.tuominen@nyan.ax tfn 528 464

KOMMENTARER
TILL LEDAREN
www.nyan.ax

klippt & skuret

Var femte ungdom i åldern 14 – 18 år i Åbo verkar tro att det finns en skillnad i intelligens mellan olika etniska grupper. Inställningen till utlänningar/ invandrare är njugg, för att citera Åbo Underrättelser, där **Torbjörn Kevin** kommenterar: "Det finns två typer av "rasism". Den öppet formulerade – typ **Mäenpää** i Åbo (fullmåttigeledamot) – och det faktiska

utanförskap som invandrade befinner sig i i ett osmidigt mot-tagarland. Den Mäenpääska rasismen kan bekämpas med ord. Ett utanförskap som bygger på mottagarlandets likgiltighet eller oförmåga att skapa anpassade mekanismer är svårare att handskas med. I den deltar de flesta finländare– utan att de kan stämpas som rasister.

Likgiltigheten kan brytas i vardagen – till och med i mycket vardagliga sammanhang.Etniska restauranger kan vara inkörsporten till ett närmare umgänge mellan infödda och invandrade. Det är ingen dålig miljö. Restaurangen är – just det: en arbets-plats. Rapporter som den nu of-fentliggjorda ska inte överdramatiseras. Fosterländskheten

är populär för att den så länge pressades tillbaka av en politiskt förvriden korrekthet. Frisläppt omfamnar den också en växande generation – än så länge på ett sunt sätt. Det är inte finländsk foster-ländskhet som står i vägen för de invandrade. Liv levs i små cirklar. Arbete är bästa nyckeln till de cirkarna."

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2005: 7.256 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN Uppgårdsvägen 6 Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15) Nyhetstips: tfn 0457-313 4444

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450 Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida www.nyan.ax

DISTRIBUTION

Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441 nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds tfn (018) 528 465 arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466 kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström tfn (018) 528 478 sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Annonsärenden: Delice Lindegren annons@nyan.ax tfn (018) 528 457

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447 stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443 prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI C-Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER 1.1.2006

Fortlöpande helår..... 159 € halvår..... 85 € kvartal 44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14

Target: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 11.00 03.45 L	ÅBO → 17.00/18.30 → 08.00/09.10	M:HAMN → 23.20 L → 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15

M:HAMN 04.25 14.45 23.30 L	STOCKHOLM → 09.30/17.00 → 19.15/20.15 → 06.00K/07.30K	M:HAMN → 23.45 → 03.35 L → 10.50
-------------------------------------	--	---

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

**OBS! Silja Europa till Åbo
ändrad avgångstid: 11.00!**

SILJA LINE
Torggatan 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

TALLINK

**3 DAGARS SPA-RESA
TILL TALLINN**
Fr. 399 € /person

inkl. del i B2-hytt och del i dbl-rum
Erbjudandet gäller t.o.m. 30.11.2006

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 → 00.50 → 01.00 → 10.00
10.00 → 05.00 → 04.50 → 18.00

Vi rekommenderar våra resenärer att
checka in senast 30 min. före avgång.

Bokning och information:
destinationaland
Elverksgatan 5 tfn 040 3008 000
info@destinationaland.com

Turlista t.o.m. 31.12.2006

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Mån	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00
Tis, ons	13.30 18.30	10.00 15.00
Tor	13.30 18.30	10.00 15.00 20.00
Fre, lö, sö	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Extra turer under självständighetshelgen: Från Grisslehamn
4-6.12 kl. 20.00. Från Eckerö 5-7.12 kl. 8.30.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via
Cityterminalen. Från Stockholm ① Tekniska högskolan 2 tim.
före alla båtavgångar. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen.
Ank. Uppsala kl. 16.15 resp. 21.15 lokal tid. Från Uppsala Hjalmar
Brantingsgatan vid Willy's kl. 8.00 och 13.00 till 10.00-
resp. 15.00-turen. Från Mariehamn 1 tim. före båtavgång till
alla turer. Till Mariehamn från alla båtankomster.

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn.
Bokning tel. 28 300, växel 28 000,
Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroLINJEN.fi

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn → Sto 10.30 → 16.00

Månd-onsd 18.00 → M:hamn 02.00
Torsd-sönd 18.00 → 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

**UNDERBARA
BARN
i Älvsjö**
Avresa: 3.11. Pris: 54€

**SYFESTIVAL
i Sollentuna**
Avresa: 4.11. Pris: 51€

Inkl. buss-/båtresa t/r, sjöfrukost,
inträde till resp. mäsas

**SUNDQVISTS
RESOR**
Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006-7.1.2007

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR
Måndag-torsdag Fredag-söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 I)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 I)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar.

I) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär
ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter
fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
10.15 M	15.30	23.45 M	→ 10.00	
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M	→ 17.30	
07.45 M	18.00			
03.20 L	20.10			

Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Övergång till vintertid 29.10: M/S Isabellas ank. och avg. till/från Långnäs kl 01.00/kl 01.10 följer
sommartid. M/S Amorella ank./avg. till/från Långnäs kl 03.20/kl 03.30 följer vintertid.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstige-
ning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil skall
vara incheckad och klar att köras ombord senast
30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl. 07.00)
före avgång. Transfer Mariehamn (Storag.
2)-Långnäs 1 timme före avgång. Även Långnäs-
Mariehamn, förhandsbokning 10 EUR/person.
Barnrabbat.

M=Mariehamn L=Långnäs
VIKING LINE
Storag. 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

Fredag 27 oktober 2006

Dagens ålänning: Skall ut och kitesurfa

Patrik Larsson kommer
gående på Strandga-
tan i Mariehamn. Det
visar sig att han just handlat
en kaffebryggare till Rang-
by skola i Saltvik där han är
föreståndare.

– Vår gamla gick sönder
och vi har varit utan ett par
dagar. Det har varit lite gnäll
om den saken så nu har jag
köpt en ny. Det blev en bryg-
gare av standardmodell, sä-
ger han.

● **Har du arbetat länge vid
Rangby skola?**

– Jag är inne på mitt femte
läsår och trivs bra. Jag har
också arbetat vid skolorna i
Emkarby och Ödkarby.

● **Ni har ju haft en del pro-
blem med ett fuktskadat
biblioteksgolv som nu är
uppbrotet?**

– Jo, det är ett smolk i gläd-
jebägaren, annars är skolan
nyrenoverad och fin. Nu är
biblioteket tillfälligt inhytt i
gymnastiksalen och det har
haft sina följder för gym-
nastiken. Hittills har vi haft
ur- och skurgymnastik men
hädanefter skall vi använda
salen i Ödkarby skola och
även åka till simhallen.

Väntar vind. Om det blåser i dag på eftermiddagen
skall Patrik Larsson ut och kitesurfa. Då surfar man efter
en drake på en bräda som är cirka 1,2 meter lång.

Foto: STEFAN ÖHBERG

● **Vad gör du på fritiden?**

– Jag ägnar mig gärna åt ki-
tesurfing när vädret tillåter.
Då åker man bräde efter
en drake. Det ger en härlig
frihetskänsla, man kan flyga
och hoppa men har ingen
motor.

● **Går det även den här
årstiden?**

– Ja visst, men då är det torr-
dräkt som gäller. Helst skall

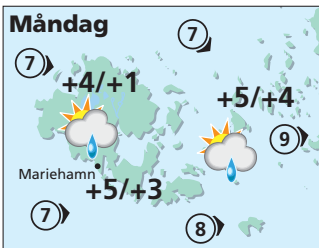
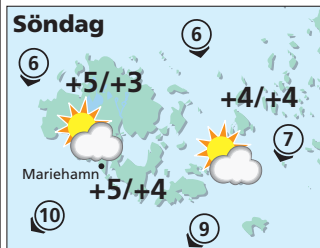
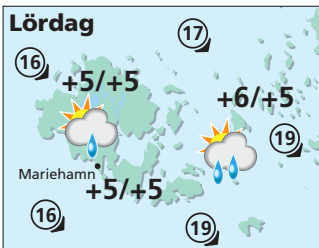
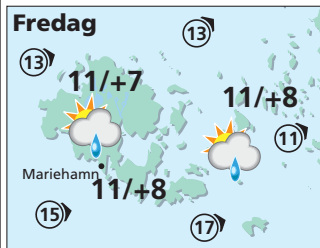
det blåsa 7-15 meter per se-
kund, då är surfing som
bäst. Det har ju lovats starka
vindar till veckoslutet så vi är
ett gäng som tänkt oss ut om
det inte blir för häftigt.

● **Vem hälsar du till?**

– Mina arbetskamrater och
min son Tristan.

HELENA FORSGÅRD
redaktion@nyan.ax

Vädret på Åland

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	7	m
Åbo	6	hm
Helsingfors	6	m
Stockholm	9	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	8	SO	6
Märket	8	SO	3
Kumlinge	7	SO	2

Vattenståndet i går kl 15

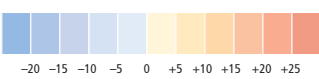
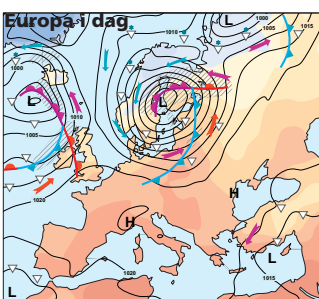
Föglö	- cm	Åbo	- cm
-------	------	-----	------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:49	17:58
Helsingfors	8:29	17:38
Stockholm	7:54	17:09

Utomlands i går

Köpenhamn 14	Bryssel 21	Rom -
Oslo 3	Paris 21	Aten 22
London 19	Madrid -	Moskva 6

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Dagens rätt

Delikatesswok

300-400 g filé av gris, nöt, kyck-
ling, kalkon
2 lökar
1 paprika
1 liten squash
1 burk krossade tomat
2 msk chilisalsa
2 dl vatten
1-2 msk var soja, ingefära, curry,
honung, vinäger
1-2 vitlökskyltor

Skär köttet i små bitar. Gör
lika med lök, paprika och
squash. Stek lök, vitlök och
kött i wokpannan, lägg i res-
ten av ingredienserna och låt
sjuda under lock 10-15 minu-
ter. Servera med ris, pasta el-
ler couscous och grönsaker.

Griskarré
bit/skivor av inhemskt kött

5 50
kg

Gäller 27-28.10

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.aland.fi

**MARIEHAMNS
TAXI**

NYTT NUMMER

26000

TAXI

Michelin ger dig
vinterdäck som behåller
greppet från första till
sista kilometern.

**MICHELIN
X-ICE NORTH**
Dubbdäck med extremt bra grepp
och bromsförmåga på is.

Rollic Ab
Karlbergsvägen 2. Tel 23 611

**Rundbergs
Bil & Service Ab**
Tel 15 222

BLÅKLÄDER
Kvalitet och funktion

**Snart är
VINTERN
HÄR**

Vi har underställ
kalsong + tröja

**2 funktionsplagg =
transport och
absorption**

Välkommen in!

Knegar'n

**DALKARBYVÄGEN 5,
tel. 14587 fax 19 587**

2 fin-fina Sport-farmare!

**Volvo V40 2,0T
Business -99**

Uttagen: 20/5 1999
Medkörd: 124.000 km
155 hk lätttrycksturbo, Helläder klädsel,
Airbag + Sido airbags, ABS-bromsar,
Aircondition, Färdator, Cruicecontrol,
Elfönsterhissar, elspeglar, stora volvo-
ed/audio, Alu-fälgar, dubbade vinterdäck
på fälgar, Fullständig servicebok
(kamremmen bytt).
Pedantvårdad snabb kvalitetsbil.

**Opel Vectra Caravan
2,6V6-Sport -02**

Uttagen: 19/3 2002
Medkörd: endast 63.000 km
170 hk Maskin, ABS-bromsar,
Antispinn, Dubbla
Airbags + sidoairbags, Sport-stolar,
Air-condition, CD/AM-stereo,
Elfönsterhissar, Elspeglar,
Fullständig servicebok, Fullständig
servicebok (kamremmen bytt vid 56
tkm) Ålandsbil (1 ägare)
Sportig farmare i nyskick!

Specialpris: 13.900,-

Specialpris: 17.900,-

Mycket förmånlig
finansiering via
GE-Money

ERbilab

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732

Öppet vardagar 10-17

**Höstens
NYHETER!**

**Barn- och
ungdoms-
tapeter**

VÄLKOMMEN IN!

Färghuset

vid Möckelörondden tfn 16 216 Öppet: vardagar 7.30-18, lördagar 10-14